

Pirmieji VILTIES nariai

Prieš trejetą mėnesių oficialiai buvo įregistruota VILTIS, spaudos ir radio draugija. Jos tiksluose, pirmo eilėje, įrašyta — rūpintis tautinės minties spauda. Po organizacinių paruošiamųjų darbų, mes jau galime skelbti pirmuosius narius. Tai pirmosios kregždės, pirmosios tautos plytos, mūsų užsimotą pastatyti pastatą.

Tik pradėjus darbą mes po savaitės susilaikėme gėdiniui, kad, girdi, čia jau daug būta panašios apimtios bandymų, ir visi pasibaigę nesėkmėmis. Atseit, ir iš šio reikalo nieko neišėjo. Iniciatoriai buvo ir tebėra kitos nuomonės, ypač, kad nepriklausomoje Lietuvoje turėjome visą eilę panašių pavyzdžių, ir daliai iniciatorių praktiškai teko panašų darbą dirbti.

Keli pirmieji šių metų mėnesiai, be abejo, praeis narių telkimo ženklu. Mums svarbu, kad Vilties draugiją susitelktų galimai daugiau narių, ir ypač susitelktų galimai didesnis kapitalas. Pagal kapitalo dydį bus vykdomi ir darbai.

Mes gauname laisvą, kuriuose klausia apie tai, ar jau tuoj bus leidžiamas dienraštis, ar tuoj bus pradėtas leisti žurnalas, kas vadovaus Draugijai. Tikrai galia, kad į tuos klausimus negalime atsakyti, nes jie nepriklauso vieni iniciatorių valiai. Tie klausimai priklauso visiems Vilties draugijos nariams. Kai tik bus sutelktas didesnis narių skaičius, tuoj bus skaičiamas draugijos narių susirinkimas (nariai savo valią galės pareikšti balsavimo keliu ir nedalyvaudami susirinkime, bet įgaliodami artimuosius, kurie galės dalyvauti).

Į Vilties draugiją iki šio laiko įstojo šie asmenys, pagal įstojimo eilę:

1. Venskų Vladas, Venezuela 100 dol.
2. Sidikius Tomas, Vokietija 25 "
3. Rastenis Emilija, Cleveland 500 "
4. Rastenis Vincas, Cleveland 500 "
5. Kiaunė Jurgis, Brooklyn 10 "
6. Ulėnas Petras, Brooklyn 10 "
7. Senikas Antanas, Brooklyn 25 "
8. Senikas Danutė, Brooklyn 25 "
9. Butkus Juozas, Brooklyn 10 "
10. Abraitis Vytautas, Brooklyn 25 "
11. Silūnas Gražina, Brooklyn 10 "
12. Silūnas Kazys, Brooklyn 10 "
13. Kondrotas Juozas, Brooklyn 10 "
14. Tautinys S-gos, Clevelando skyrius 100 "
15. Sulaitis Pranas, Chicago 10 "
16. Lapienė Pranė, Stony Brook 100 "
17. Šiaučius Stasys, Johnson City 10 "

Skelbdami pirmuosius narius mes tikime, kad greitai laiku kas savaitę, galėsime skelbti naujus ir naujų narių sąrašus.

ATSKIRAI NUMERIAIS PERKANTIEMS

Nuo šiol atskiri "Dirvos" numeriai parduodami po 10 centų. Maloniai prašome tautai įsidėmėti atskirų numerių pirkėjų ir pardavėjų.

DIRVA

THE FIELD

Karo įtampa nemažės

KĄ ŽADA PASAULIUI 1952 METAI?

Senųjų metų pabaigą visam pasauliui žymėjo įvairios nelaimės — Atlantas su savo audringais vandenimis ir dideliais vėjais sukėlė daug rūpesčio Anglijos, Prancūzijos, Olandijos pajūrio gyventojams, buvo ir žmonių aukų. Amerikos gyventojus vėl sukrėtė labai padažnėjusios lėktuvų katastrofos — dužo ne tik kariniai, bet ir civiliniai susisiekimo lėktuvai. Atlanto audros siaučiant britų vyriausybės galva Churchillis net 3 dienas pavėlavo išplaukti į seniai numatytą pasimatymą su prezidentu Trumanu Washingtone. Naujesiems metams prasidėjus, pasibaigus ar besibaigiant politikų švenčių atostogoms, pasaulis vėl grįžta į normalias vėžes, o įvairių Kontinentų gyventojai kelia šiam laikotarpiui įprastus klausimus — ką atneš pasauliui šie naujieji metai? Pastovią taiką? Naujojo pasaulio karo sprogimą? Toliau tebetiesiamą karo įtampą? Ar įvairias valstybes toliau tebevargins ūkinio pobūdžio naštos? Europa toliau bus stiprinama karinių pajėgumų? O kaip su Amerika? Jei vyriausybė toliau leis bilionus dol. ginklavinimo reikalams, ar nemažės krašto gyvenimo standartas?

Pasivylgius amerikiečių nuomonėse nesunku šių metų pradžioje susidaryti toks apytikslis vaizdas — nesitikima, kad karo įtampa mažėti, bet ir nemanoma, kad šiais metais kiltų naujasis karas. Europą tikimasi sustiprinti dar labiau ir čia Amerika turėsianti pakelti naujų aukų. Vis dėlto, Amerikos gyventojų gyvenimo lygis nemažėsias — atvirkesčiai, dėl augančios gamybos karo reikalams esama daug duomenų spėti, kad nedarbas krašte mažėsias, didėsia darbininkų uždarbiai, kiek mažėsiančios ir kai kurių maisto produktų kainos.

KARO ĮTAMPA IR OPTIMIZMAS

Prasidėjus naujesiems metams, pabrėžia politiniai sluogsniai, laisvojo pasaulio gyventojų tarpe pesimizmo nuotaikos užleidžiančios vietą švelnesniam optimizmui. Karo įtampa bus jaučiama ir toliau, "šaltasis karas" numatomas vesti ir šiais metais. Pasaulis lieka ir toliau padalintas į dvi stovyklas. Stiprėjant Amerikai ir jos sąjungininkams toji karo įtampa gali ir mažėti. Jei šiais metais Korėja ir būtų nurašyta iš kritiškųjų vietų sąrašo, tai visvien tiek Tol. Rytuose, tiek Europoje yra dar pakankamai pavojingų židinių. Tačiau bendrai paėmus kyla daugiau optimistinės nuotaikos — jas stiprina lėtai, tačiau ryškiai didėjantis vakarų pajėgumas prieš rytus.

EUROPOS VAIZDAS GIEDREJA

Pranešimais iš Europos sostinių, jau pradeda mažėti pavojaus signalai, kiek jie liečia ekonominio gyvenimo audras, pasireiškusias Vak. Europos kraštuose. Šiais metais nesitikima Europoje pasiekti nusibrėžtų tikslų karinio stiprinimo pro-

gramoje, tačiau ginklavinimas būslas žymiai spartesnis kaip 1951 m. Suprantama, Europa negalės apsieiti be Amerikos pagalbos — tik jos dėka galės būti palaikomas Europos kraštų gyvenimo lygis ir karinė gamyba. Šalia pagalbos iš šalies, tie europiniai kraštai dar turės labiau susirūpinti ir savo eksportų pakilimu.

Koks gi paskirų kraštų Europoje vaizdas? Prancūzijoje nuolat gresia infliacijos pavojus. Nuo Korėjos karo pradžios čia mažėjęs prekybos kainos pakilo net 30 nuoš., tik lapkričio m. pragyvenimo kaštai pakilo 3,5 nuoš. Šių prancūzų ūkis savo pagrinduose esąs sveikas — pramonės gamyba dabar 13 nuoš. augtesnė kaip pastarieisiais metais ir 40 nuoš. augtesnė kaip laikotarpy prieš pat antrąjį pas. karą. Nešą nedarbo ir darbininkai dirba po 45 val. sav., tačiau visi uždirbti pinigai tuoj išleidžiami ir mažai kreipiama dėmesio į kainų kontrolę. Infliacija gali priversti prie naujų algų reikalavimų ir streikų — jų laukama dar šią žiemą. Vak. Vokietijos ūkinis vaizdas yra prašokęs daugelio viltis — šiuo metu jos pramonės gamyba yra visu trečdaliu augtesnė kaip 1939 m. Paskutiniaisiais metais eksportas padidėjo dvigubai. Rūpesčių kelia anglies klausimas — kas mėnuo Amerika Vokietijai pristato po mil. tonų anglies. Tikimasi, kad šiais metais vokietiai turėsia pakankamai anglies sustiprinti savo pramonę ir eksportui. Neleisdami lėšų tieiogiai ginklavinimo reikalams, vokietiai, atrodo, galėsia šiais metais dar daugiau pakelti krašto atstatymą ir kiek padidinti gyvenimo standartą. Tuo tarpu Anglijoje gyventojai nesitiki didesnio pagerėjimo — didesnia mokesčiai, augęs pragyvenimo kaštai. Daug priklauso nuo Amerikos pagalbos, jos paramos tikimasi, tačiau britų gyventojų pragyvenimo lygis ir toliau bus aiškiai žemesnis už amerikiečių. Augščiausias pragyvenimo standartas dabar yra Italijoje — nuo 1948 m. gamyba pakilo net 50 nuoš., eksportas 10 nuoš. yra augtesnis kaip prieškariniai metais. Gamybos augimas glaudžiai siejasi su kariniais Amerikos užsakymais — tokių užsakymų laukama per 1,3 bil. dol. sumai. Didžiausia Italijos problema tai du milijonai bedarbių — šio klausimo nesitikima išspręsti ir šiais metais. Panaši padėtis ir kituose Europos kraštuose.

ITAMPA IR RYTUOSE

Lygiai kaip Europoje ir Tol. Rytuose karo įtampa neabejotinai ir šiais metais nežada sulėtėti. Amerikiečių nuomone, nepajėgė nukariauti visos Korėjos, komunistai vargiai ryšis naujoms karinėms avantiūroms Azijos kontinente. Neteke Kinijos vakarai nesitiki jos atgauti ir šiais metais — vis dėlto su dideliu dėmesiu sekami Kinijos ir Maskvos santykiai. Niekas negali pasakyti, kokio pobūdžio jie — neabejojama tik tiek, kad karinių ir ūkinio požiūriu kiniečiai vis labiau yra priklausomi nuo Maskvos. Japonija naujuosius metus pradėjo su viltimis iš okupuoto krašto padėties virsti tikslų karinio stiprinimo pro-

gramoje, tačiau ginklavinimas būslas žymiai spartesnis kaip 1951 m. Suprantama, Europa negalės apsieiti be Amerikos pagalbos — tik jos dėka galės būti palaikomas Europos kraštų gyvenimo lygis ir karinė gamyba. Šalia pagalbos iš šalies, tie europiniai kraštai dar turės labiau susirūpinti ir savo eksportų pakilimu.

KĄ GALVOJA STALINAS?

Stebint pasaulio vaizdą naujų metų pradžioje netaip sunku numatyti ir paties Stalino numatytą vykdyti programą. Neabejojama, kad jis sieks ir toliau varyti kylį amerikiečių ir britų tarpusavio santykius ir drauge visomis priemonėmis žeminti Amerikos gerą vardą Europoje, Azijoje, Vid. Rytuose. Amerikiečių pilietinį grobimas, teismai, reikalavimai juos išp. — tai vienas programos punktas. Jei Europoje nepalaujamai reikia tikėti sąjotinių veiksmų karinėje gamyboje, penktosios kolonos stiprinimo ypač Prancūzijoje ir Italijoje, tai Azijos kontinente — Indokinijoje, Malajose, Filipinuose partizaninio pobūdžio karai turėjo ir turės vieną pagrindinį tikslą — alinti, blaškyti, silpninti amerikiečių, britų, prancūzų karines ir kt. pajėgas. Neramumai Vid. Rytuose taip pat atneš naujos Kremiaus valdovui, žiniomis iš Tol. Rytų labiausiai pavojingas židinys 1952 m. laikoma pietryčių Azija — kiniečių komunistai be didesnės rizikos Maskvai lengvai gali pasigrobt Burmą. Ryšium su kitos savaitės Trumano — Churchillio pasitarimais Washingtonė išskyla ir Stalino norai suskaldyti abu sąjungininkus — keliamas klausimas — kodėl staiga sovietų spauda ir radio pradėjo britų vyriausybės galvą minėti su pagrandoje pradėjo sveikinti siūlomą Stalino — Churchillio pasimatymą? Kodėl Korėjoje britų belaisviai geriau traktuojami už amerikiečių? Tai rodo, kad naudodamasis amerikiečių — britų nuomonių skirtingumais, sovietų valdovas neatsisako savo siekimų.

Ar pavyks Stalino planai? Ne — atsako amerikiečiai. Jis gali kiek sulėtinti kai kuriuos Amerikos planus, gali kiek apsunkinti britų — amerikiečių bendradarbiavimą, bet viena yra tikra — bent Europoje pajėgumų svoris pasuksis vakarų pusėn. Europos karinis pajėgumas dar padidėsias, žodžiu, Stalino pastangos liksiančios tik trūkdydamos, rastų kairiojojo pavidalo tik tiek.

KOREJOJE NIEKO NAUJO

Nepaisant amerikiečių parodyto noro eiti į kairius nuolaidas, derybos ir toliau žengia įprastu vėžio žingsniu — dar vis esant nežinioms kovoms žemėje, po naujų metų derybos tebetiesiamos. Komunistai pasi-

Programa Naujiems Metams

Naujų Metų linkėjimai paprastai siekia iki galutinių tikslų ir net iki drąsiausių svajonių. Aišku, ne viskas galės įvykti, kas linkėjimuose vieni kitiems pareikšta. Bet mūsų visuomeniame gyvenime turėtų tam tikra eilė klausimų tikrai per šiuos metus išspręsta.

1. Vlikas. Būtų per mažą pagėdauti, kad Vlikas galų gale atsitrauktų iš savo užsispyrimo ir pasistengtų sutvarkyti savo bendradarbiavimą su Lietuvos diplomacija. Reikėtų, kad Vlikas per šiuos metus susiprastų pats savo santvarkoj padaryti tokių drąsių permainų, kurios pašalintų ne tik jau įkryjusias, bet ir rimto susirūpinimo keliančias jo "klampynyje" priežastis.

Kaip tą padaryti? Būdų galėtų būti įvairių. Reiktų turėti drąsos pagelbėti apie visų pagrindų reviziją. Reiktų pasvarstyti ir tokį klausimą, ar tai yra realus dalykas laikytis įsikibus minties, kad Vlikas yra ir turi būti savo formalia struktūra toks pat, koks susikūrė 1943 metų pabaigoje, koks jis buvo, kai skelbė 1944 m. Vasario 16 dienos deklaraciją. Ar reali yra tezė, anot kurios Vlikas yra kažkas daug daugiau, negu šiuo metu laisvojo pasaulio pusėje esančių lietuvių politinė reprezentacija? Ar reali tezė, kad Vlikas remiasi ne šioj, o anoj geležinės uždangos pusėj esančia tautos dalimi?

Šiuos klausimus rimtai, be akių dūmimo apsvačius, gal būtų galima priėti išvadų, kaip sutvarkyti Vliko struktūrą, kad ji labiau atitiktų tikrovę. Atrodo, kad Vlikas, būdamas tuo, kuo jis faktiškai gali būti, visiškai nesumažintų savo autoriteto kaip vyriausios lietuvių kovos visuomeninis organas. Vien tik sutikimas pažvelgti į tikrovę jau leistų apsvaistyti daugelį galimybių ir rasti daugelį išiečių, kurios žymiai geriau patenkintų tą mūsų visuomenės dalį, su kuria Vlikas gali turėti tikrą, apčiuopiamą ryšį ir kuria gali apčiuopiamai remtis. Reikia kartą suprasti, kad rėmimasis pamatais, kurie yra nepasiekiami, didelės tvirtybės nesuteikia. Tuo tarpu tas pats anais pamatais rėmimasis kiudo atsiremti ir į tokius pamatus, kurie, kokie jie bebūtų, yra bent pasiekiami...

2. ALT. Per šiuos metus reikia padaryti viską, kad išnyktų bet koks pagrindas jau ryškiai pasireiškiančiam "murmėjimui". Tai galėtų nepersunkiausiai padaryti ALT vadovybė. Reikia visų pirma dviejų dalykų. Vienas — kad ALT vadovybė išiečių iš susidariusios izoliacijos. Antaras — kad ALT vadovybė parodytų visuomenei, jog lėšų vartojimas nėra vien tik poros asmenų nuožiuroje. Tai galima pasiekti štai kaip. Visų pirma, reikia, kad ALT Vykdomasis Komitetas ir savo darbų planavimą daugiau įtrauktų visus ALT narius. Tuo būdu ir reikalų apsvaistymą būtų įtrauktos ir didžiosios organizacijos, kurių atstovai sudaro Tarybą. Per juos ir tą reikalų apsvaistymą būtų įtraukti ir platesni visuomenės sluogsniai. Su visais Tarybos nariais, taigi ir su didžiosiomis organizacijomis savo darbų planus bei sumanymus apsvaistydamos, Vykdomasis Komitetas dalintųsi ir lėšų pavartojimo planavimu, kitaip sakant,

įtrauktų Tarybos narius ir į finansinės veikimo samatos apsvaistymą. Turėdamas nors stambesniais bruožais platesniu pagrindu priimtą išlaidų samatą, Vykdomasis Komitetas galėtų būti drąsesnis tas išlaidas darėdamas, mažiau jam galėtų būti daroma priekaištų ar bent vadinamųjų "įtarimų" dėl lėšų naudojimo tikslingumo.

Drauge su tuo, Vykdom. Komitetas turėtų pasirūpinti taip sutvarkyti savo darbų ir išlaidų atskaitomybės kontrolės vykdymą, kad toji kontrolė iš tikrų galėtų būti atlikta ne tik formaliai, bet ir iš esmės. Tada išnyktų paskutinis pagrindas esamiems abejojimams. Ir tada išnyktų pagrindas dabar vis dažniau pasireiškiantiems svyravimams — "ar verta aukoti". Šis svyravimas pradeda pasiekti pavojingo laipsnio. Pavojingo todėl, kad tuo tarpu sunku jį atremti, o kai sunku atremti, tai juo, deja, gali pasinaudoti ir kiekvienas tas, kuris tik įsiekio priežasties, kaip atsikalbėti nuo atsiskyrimo su pinigais, kad ir tokiu reikalui, kaip Lietuvos... Kova su šiuo svyravimu turėtų prasidėti tuojau! Bet kad ji būtų sėkminga, Tarybos vadovybė turėtų tučtuojau sudaryti jai palankiausias sąlygas, pašalinti esamas kliūtis.

3. Bendruomenė. Lietuvių Bendruomenės organizacija Amerikoje bus vienas iš didžiųjų uždavinių šiais metais. Būtų gera, kad tas uždavinys pasiektų įvykdyti kiek galima tobuliau. Viena iš kliūčių tam tuo tarpu yra nežinia, kaip gi konkrečiai ji kuriama. Ligi šiol dar negalima prisipašyti vadovybės, kad ji parodytų, kaipgi galų gale atrodo Amerikos Lietuvių Bendruomenės organizacijos įstatai. Kita kliūtis — vienu — kitų baiminimasis, ar kartais vadovybė nekreips paties organizavimo šališkai. Mes neturime pamato tvirtinti, kad tokių užsimojimų jau būtų, bet patartumėm padaryti viską, kad būtų pašalintos visos priežastys net tokiems įtarimams atsirasti. Jei yra manančių, kad organizuojančioje vadovybėje kas nors nėra pakankamai reprezentuojamas, vadovybei reiktų drąsiai atverti duris tai reprezentacijai pakoreguoti, išlyginti — nuo to reikalas tikrai nenukentės, o pasitikėjimas padidės.

Tai tik trys didieji šių metų darbų programos punktai.

Dirvos talka

Iki gruodžio mėn. 31 d. Dirvos talka davė 445 naujus skaitytojus. Jie sudarė 1424 taškus. Kamdangie paštą paskutinėmis dienomis vėluoja, mes dar tikime, kad talkos daviniai kiek padidės, bet jau vargu pasieks 500 skaičių.

Šiuo metu atskiri talkininkai taškų turi.

Taškai	
Paplenas J., Chicago	229
Astrauskas St., Worcester	188
Paūža Vl., Detroit	104
Sodaitis Ant., Brooklyn	68
Svarcas P., Collinsville	64
Bačulis A., Brockton	54
Saladzius Pr., Rochester	36
Pāršeliūnas J., Toronto	34
Česonis A., Baltimore	32
Smigelskis A., Cleveland	24

TEISININKŲ DRAUGIJOS VADOVYBĖ

Lietuvių Teisininkų Draugija Užsienyje (buv. Lietuvių Teisininkų Tremtinių Draugija) įžengė į naują savo gyvavimo laikotarpį. Ji kelių mėnesių laikotarpyje vėl susiorganizavo į skyrius ir seniūnijas. Dabar veikia 16 skyrių ir 10 seniūnijų.

Skyriai šiuo metu veikia: Bostone, Chicagoje, Clevelande, Detrote, Los Angeles, New Yorke ir Philadelphijoje. Kanadoje yra įsteigę Montrealyje ir Torontoe, Australijoje — Adelaidėje. Seniūnijos veikia šiose vietose: Baltimorėje, Hartforde, Rochesterje, Kanadoje — Hamiltone, Australijoje — Melbourne ir Sydneyje, Vokietijoje — Diepholze ir Muenchene, Be to, veikia Anglijos ir Venecuelos seniūnijos.

Lietuvių teisininkų tremtyje yra suregistruota: JAV — 270, Australijoje — 40, Kanadoje — 40, Vokietijoje — 34, Anglijoje — 6, Prancūzijoje — 5, Argentinoje — 4, Venecueloje — 4, Kolumbijoje — 3, Švedijoje — 1, Pakistane — 1, viso 408 asmenys.

Draugijai priklauso apie 250 asmenų (dar negalutinais duomenimis) Philadelphijoje ir Los Angeles įsijungę o kitur aktyviai bendraujanti amerikiečiai lietuviai teisininkai.

Draugijos centro organams rinkti buvo sudaryta komisija, kuri 1950 m. gruodžio 9 d. peržiūrėjo visas balsavimo korteles, kurios buvo atsiųstos laisškai ir konstatavo, kad į centro valdybą yra išrinkta: P. Daužvardis, K. Zalkauskas, M. Mackevičius, R. Skipitis ir M. Kavoliš, kandidatai — P. Kavaliūnas, J. Kasakaitis ir Ign. Kazlauskas.

Į revizijos komisiją išrinkta: Br. Ivanauskas, A. Sugintas ir J. Matukas, kandidatai — Vl. Šimaitis ir K. Smalenskas. Į Garbės Teismą išrinkti — D. Krivickas, Vl. Mieželis ir J. Juodelis, kandidatai — J. Talalas ir S. Vazbys.

Br. Ivanauskas

"TEVIŠKELĖ" KITA SAVAITE

"Teviškelė" buvo pasirošusi keliuats pirmuosius skaitytojus su pasijungia šių metų numeriu, bet dirbtuvė, kurioje gaminama paveikslukus, nedirbo nuo pereinios savaitės penktadienio iki šios savaitės trečiadienio ir dėl to nepagamino laiku paveikslukų. O be paveikslukų "Teviškelė" nepatogu rodytis, todėl ją išleisime su kitos savaitės numeriu.

VISIEMS SKAITYTOJAMS

Dar kartą primename, kad nuo šiol "Dirvos" prenumeratos kaina metams yra penki doleriai (Kanadoj 5.50, kituose kraštuose 6.50). Visi atnaujinantieji prenumeratą, kurie po Naujų Metų bus išsiuntę mažiau kaip 5 dolerius, prenumerata bus prailginama trumpesniai laikui: už 4 dolerius — 40 savaitių, už 3 — 30 savaitių, už 2 — 20 savaitių. Tačiau, kurių prenumeratos mokestis buvo išsiųstas nors ir paskutinę pereinų metų dieną, tiems visiems prenumerata yra prailginta pagal seną kainą.

	Taškai
Vilutis E., E. Chicago	24
Kiti talkininkai turi po mažiau taškų.	
Galutinius talkos davinius pasiskelbsime sekančiam Dirvos numeryje.	

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by Lithuanian Publishing Company, 5820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Phone: ENdico 1-4486. Issued in Cleveland every Thursday. Editors: Vincas Rastenis, Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas Lietuvių Leidybos Bendrove, 5820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: ENdico 1-4486. Iš eina kiekvieną ketvirtadienį. Redaktorius: V. Rastenis, B. Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 metų gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 dienos įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungtinės Amerikos Valstybės — \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

KAS ir KUR

• Prof. dr. Domas Krivickas tarptautinės teisės žinovas, iš Chicago persikėlia gyventi į Washingtoną, D. C., kur gavo pastovų darbą.

• Tremties leidykla, Vokietijoje, išleidžia R. Spalio, gyvenančio Anglijoje, novelių rinkinį "Didžiosios atgailos". Knyga bus siunčiama apie 340 puslapių.

• Praplėstas Diepholzo gimnazijos bendrabutis priėmė nemažą vaikų, lankančių prad. mokyklą. Gimnazijos bendrabutis veikia kaip iki šiol, o pradžios mokyklą lankančiams, be buto, valgio ir viso išlaikymo, skiriamas didesnis dėmesys auklėjimo atžvilgiu.

• Buvusi Vokietijoje Ambergo sanatorija likviduota. Ligonys perkelti į Gautingio sanatoriją. Sanatorijoje esantieji 80 lietuvių ligonių susiorganizavę į Gautingio lietuvių apylinkę. Apylinkė vadovaujama J. Vaivada.

• Lietuvių Tremtinių Karo Invalidų Sąjunga reikią padėką visiems aukotojams ir praneša, kad paskutiniuoju metu buvo gauta 1479 dol. ir 48 ct. Tai aukos, surinktos kariuomenės šventės proga. Karo Invalidų Sąjungai pirmininkauja B. Tvarakūnas. Jo adresas: 454 N. Marshall St., Philadelphia 23, Pa.

• Venecuelos lietuvių veikėjas ir visuomenininkas J. Bieliūnas, prekybiniais reikalais ruošiasi vykti Europon.

• Laikraštinkas J. Grigolaitis, kurio šeima jau Amerikoje, deda pastangas taip pat persikelti į Ameriką. J. Grigolaitis keturi metus yra kalbėjęs vokiečių koncentracijos stovyklose ir buvo apardytas jo sveikata.

• Keleivis praneša, kad prieš šventes Bostone pasirodė naujas laikraštis, "Rytas", kuris leidžiamas parapijos vadovų. Laikraštis nori pavaduoti iš čia iškeltąjį "Darbininką", kurį to

laikraščio leidėjai perdavė vienuoliams pranciškonams ir leido jį iškelti į Brooklyną.

Naujas laikraštis yra remiamas ne tik Bostono lietuvių parapijos, bet ir Cambridge, Brocktono, Norwoodo ir dar poros parapijų klebonų.

Laikraščio redaktoriu arkivyskupas Cushing paskyrė kun. Edwardą Petrelevičių, o antruoju redaktoriu paskvietas p. A. Kneizys, buvęs per eilę metų "Darbininko" redaktoriu.

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos įrašymo proga DIRVOS spausdinimo priemonės pagerinti auksio šie skaitytojai:

Nastopka M., Solon	\$1.00
Jasinskis P., New Canaan	\$1.00
Valiukas K., Cleveland	\$1.00
Gelažius Julius, Chicago	\$1.00
Gliniski J., Chicago	\$1.50
Juodisius Jonas, Cleveland	\$1.00
Garbaciauskas L., Toronto	\$1.00
Keceioris V., Toronto	\$1.00
Paršeliūnas J., Toronto	\$1.00
Sketerytė M., So. Bend	\$1.00
Zvirbulas A. J., Chicago	\$1.00
Grotužas J., Chicago	\$1.00
Malskaitis Albertas,	
New Zealand	\$1.00
Nemickas R., E. Chicago	\$1.00
Marcinkas B., Paterson	\$1.00
Svilas Balys, Detroit	\$1.00
Rėklaitis Vl., Chicago	\$1.00
Valiunas V., Chicago	\$1.00
Mačiulis Pr., Brooklyn	\$1.00
Marcėnas J., Detroit	\$1.00
Rūkas A., Chicago	\$1.00
Velminskas Br., Rochester	\$1.00
Pečiulis P., Sandwich	\$1.00
Vėnys A., Chicago	\$1.00
Markuzas V., Detroit	\$1.00
Litvinas Petras, Chicago	\$1.00
Merkys Jonas, Hartford	\$1.00
Sedvydis P., Bayonne	\$1.00
Virbickas L., Brooklyn	\$1.00
Grinkas Z., Champaign	\$1.00
Gramba A., Ambridge	\$1.00
Milaknis A. Dr., Chicago	\$1.00

Kriščiioniškoji demokratija praktikoje

Pereitų metų pabaigoje Jungtinėse Valstybėse buvo nemaža triukšmas, kai prezidentas paskyrė ambasadorių į Vatikaną. Tai triukšmas kėlė daugiausia protestantai. Kadangi Vatikanas yra laisva suvereni valstybė, tai diplomatinių santykių palaikymas su ja iš esmės, regis, niekuo nesiskiria, kaip ir tokių santykių palaikymas su kitomis valstybėmis. Jūs labiau nesuprantamas pasipiktinimas dėl ambasadoriaus paskyrimo į Vatikaną, kada beveik niekas neprotestuoja dėl ambasadoriaus Kremliuje.

Ta proga Chicago Daily Tribune dėjo straipsnį apie religijos laisvę Italijoje, kuri dabar valdoma krikščionių demokratų partijos vadovaujamos vyriausybės. Autorius Henry Gaggiotini lygina katalikų ir protestantų padėtį, neliesdamas kitų padėties. Daugeliu atžvilgių tas palyginimas gali būti ir lietuviams įdomus, ypač, kad turime ir lietuvišką krikščionių demokratų partiją, kuri laiko save gimininga su Italijos krikščionių demokratų partija (Vilko pirmininkas lankėsi Romoje pas tos partijos pareigūnus, kaip liet. krikšč. dem. vadas).

Čia dedamas H Gaggiotini straipsnio vertimas. Straipsnis pavadintas "Italijos bažnytinė laisvė tik katalikams".

Roma, spalio 31 (1951). — Italijos konstitucija numato vienuolai laisvę visoms religijoms, bet Katalikų Bažnyčia yra vienintelė religija valstybėje, turinti išskirtinę teisę gauti iš valdžios pinigų kunigams ir išskirtinę privilegiją dėstyti tikybą viešose mokyklose.

Kitos bažnyčios turi laisvę praktikuoti savo mokslą, bet tikrumoje jos susiduria su institucijų ir valdžios praktika, ta laisvę siaurinančia ir jų pasekėjus paverčiančia antraeilais piliečiais.

Diskriminacinės priemonės prieš protestantus buvo įrašytos į Italijos įstatymus Mussolinio laikais per konkordatą su Vatikanu 1929 metais. Dabartinė krikščionių demokratų (katalikų) vyriausybė tebeplaiko visas tas nelygybes.

VALDZIA APMOKA KUNIGUS

Tik katalikų kunigai tegausa alga iš valdžios. Tai alga negali būti apdėta mokesčiais. Protestantų dvasininkai negauna finansinės pagalbos iš valdžios ir jie turi mokėti mokesčius nuo savo atlyginimų. Yra ir kitų atleidimų nuo mokesčių katalikų institucijoms, kurie protestantų organizacijoms netaikomi.

Katalikų Bažnyčios galva Italijos yra pripažįstamas suvereni valstybės galva. Pagal baudžiamojo kodekso atitinkamą straipsnį, svetimos valstybės galvos įžeidimas yra baudžiamas. Tikrumoje, atsakomybėn pastaraisiais metais traukiami tik tie, kurie įžeidžia popiežių, bet, nors beveik kasdien komunistai įžeidinėja Trumaną, o antikomunistai — Staliną, niekas jų už tai nebaudžia.

Kitame baudžiamojo kodekso straipsnyje yra daromas skirtumas tarp įžeidimų katalikų bei kitoms tikyboms. Už katalikų bės ar kunigo puolimą yra numatyta bausmė iki trejų metų kalėjimo. Už tokį patį protestan-

tizmo ar pastoriaus puolimą bausmė yra mažesnė. Nėra užregistruoto atsitikimo, kad per paskutinius 20 metų, kai tas įstatymas veikia, kas nors būtų buvęs baustas dėl protestantizmo įžeidimo.

ISTATYMAI TAIKOMI GRIEZTAI

Priešingai daugeliui privilegijų, duodamų Katalikų Bažnyčiai, protestantų grupių traktavimas tebėra paremtas senais fašistiniais įstatymais, kurių tikslas buvo laikyti tokias grupes griežtoje policijos kontrolyje.

Anot vieningos protestantų vadų nuomonės, tie įstatymai taikomi tokiu būdu, kad suvaržymai ir skurimai tampa "dar nepakeliamais" negu fašistų laikais. Protestantų vadai sako, kad, nors premjero Alcide de Gasperi, buvusio Vatikano valdininko, vyriausybės jų bažnyčios taikomas traktavimas ir nepasiekė tikro persekiojimo laipsnio, tai ir protestantus visad yra žiūrįma su "augančiu priešiškuumu".

Jie priduria, kad kaip kurios vidaus reikalų ministerijos priemonės, pavartotos prieš protestantus, yra "žingsnis atgal" palyginus su fašistiniais laikais, kada religijai laisvės nebuvo.

SUSTABDYTA LIGONINĖS STATYBA

Achille Deodato, Waldensiečių grupės galva, pasakoja, kad kiekviena protestantų iniciatyva su sistemingai sabotuojama. Jis paminėjo vėliausį įvykį Neapolio, kur buvo sustabdyta statyba 200 lovų ligoninės, kada jau buvo padėti pamatai. Deodato sako, kad ligoninė buvo remiama tarptautinės protestantų grupės ir lėšos jai buvo duotos Amerikos protestantų, kad ligoninė turėtų veikti

ne sektiniais pagrindais, atvirus tikybų ligonims.

Jis sako, kad Neapolio miesto galva Domenico Moscato įsakė sustabdyti statybą ir sunaikinti, kas jau pastatyta, nes "ligoninė remėjai apeliavo prieš nutarimą, bet vyriausybė jį patvirtino."

Kiekviena protestantų grupė turi būti valdžios pripažinta prieš leidžiant jai steigti bažnyčias Italijoje. Kiekviena bažnyčia gali būti atidaryta pamaldoms tik gavus specialų vidaus reikalų ministerijos sutikimą. Kiekvienas pastorius turi gauti vidaus reikalų ministerio leidimą praktikuoti jau leistose bažnyčiose. Katalikų pamaldoms tokių leidimų nereikia.

DAR SUVARŽYMAI PROTESTANTAMS

Protestantų grupės negali nei pirkti nei parduoti nekilnojamo turto ar steigti mokyklų, prieglaudų ar kitų labdarinių įstaigų be valdžios leidimo. Protestantų valkai viešose mokyklose negali būti mokomi religijos pagal jų pačių tikėjimą. Viešųjų mokyklų vadovuose, sudarytose pagal katalikiškus dėsnius, dažnai pasitaiko protestantizmo įžeidžiančių pastabų.

1929 metų konkordato įjungimas į Italijos konstituciją sudarė galimybę testuoti šią diskriminacinę praktiką. Naujoji respublikos konstitucija religijų lygybę ir laisvę užtikrina ne daugiau, kaip senoji monarchinė konstitucija.

Kai naujoji konstitucija įsigaliojo 1948 metais, Italijos teismai atitinkamai patvarkė, kad konstitucinė garantija, anot kurios "visų religijų kultas yra lygus prieš įstatymą, be religijos skirtumo", turi būti aiškinamas specialiu katalikams konkordato suteiktų privilegijų šviesoje.

SUSIRINKIMŲ VARŽYMAS

Konstitucijos 17 straipsnis, kuris garantuoja susirinkimų laisvę, pagal vėliausią vidaus reikalų ministerijos nuomonę, aiškinamas taip, kad "ši laisvė negali būti taikoma ir religiniams susirinkimams (turimi galvoje tik protestantų religiniai susirinkimai, nes katalikų toki susirinkimai jokių suvaržymų nelenčia), kurie yra tvarkomi ypatingu būdu, specialiomis taisyklėmis, kurios panaikina tikinčiųjų susirinkimų laisvę, tik reikalauja spe-

Amerikiečiai apie televiziją

Neišsigaškite, jei koks "griūnimas" kartais apie didžiausią Amerikos naujieną — televiziją be didelio džiugavimo atsiliepia, net pakritikuoja, ta, kas jos programose rodoma. Paprasčiausias žmogus New Yorko "gatyvės žmogus" irgi pasako tą patį, kaip ir tik "neseniai koją šlon šalin įkėlęs" ir vos spėjęs vieną kitą kartą televiziją "pavaičiuoti".

New Yorko Daily News "Klausinėjamas fotografas" pereito gruodžio pradžioje kreipėsi į keletą sutiktų asmenų su klausimu:

"Kokią įtaką gali televizija padaryti vaikams?"

Tokį klausimą jis pareiškė šešioms sutikimams newyorkiečiams. Jis paduoda jų visų fotografijas, pavardes, adresus, užsiėmimą ir atsakymus. Mums čia nesvarbu pavardės, adresai, fotografijos, svarbu tik atsakymų užsiėmimas ir jų atsakymai. Štai jie:

1. Dallininkas — karikatūristas: — Jei televizija ir toliau liks tokia, kaip dabar, tai turėsime gerą derlių gangsterių ir kriminalistų. Atrodo, kad vaikams įdomiausias televizijos programos apie gangsterius, nusikaltėlius ir detektyvus. Betgi, geros rūšies televizija galėtų būti labai gera auklėjamoji priemonė, nes ji įveda į daugelį namų.

2. Restorano savininkas: — Jei mūsų mokyklos išnaudos televizijos duodamas auklėjamąsias galimybes, tai bus didelis pažanga auklėjime. Kada bus tai mėginta su filmomis, bet tai

cialių garantijų, pateisinamų ypatingu jų susirinkimų pobūdžiu."

Turbūt ryškiausia diskriminacija, atlikta šios vyriausybės, yra prieš Sekmosios Dienos grupę, kuriai buvo atsakyta pripažinti.

Mussolinis uždarė Sekmosios Dienos Bažnyčią, uždraudė jį pamaldas, suėmė sekmadienininkus, kurie tęsė savo pamaldas slapta.

Po II pasaulinio karo sekmadienininkai įteikė prašymą dėl pripažinimo. Po šešerių metų atidėliojamosios taktikos, vidaus reikalų ministerija prieš mėnesį prašymą atmetė.

Umberto Gorietti, sekmadienininkų vadas Italijoje, sako, kad jų Bažnyčia apeliavo į Valstybės Tarybą, kuri tokiais klausimais yra augčiausias teismas, bet jis priduria, jog "mažai tesitiki, kad pasiektų teisingumo net šiame augčiausiame teisminiame organe".

buvo perbrangu. Pridėjus prie dabartinių auklėjimo metodų dar ir šį regimąjį būdą, mokyklas bus lengvesnis ir sėkmingesnis.

3. Modistė: — Televizija, galbūt, pakeis mūsų vaikams palikas istorijas. Laikui bėgant vis matome daugiau programų, tinkamų vaikams. Bet vis dar turim daug programų, kurių vaikai neturėtų matyti, bet tai jau tėvų, ne televizijos stočių problema.

4. Laikraštinkė: — Tai visiškai pareina nuo tėvų ir nuo to, ką jie parenka vaikams iš televizijos programos. Vaikai geriau atmena tą, ką jie mato, negu šiaip mokosi ar skaito. Istorija dramatiškesnė formoje būtu puikus dalykas.

5. Televizijos studentas: — Bus lengviau nulaikyti vaikus namie, nes čia galima jungti pramogą su mokymu. Televizija bus didelė priemonė kovoti su jaunūmenės nusikaltamumu. Geresnė televizijos programa auklės geresnį jaunūmenės pramogavimo skonį.

6. Valdininkas: — Jei nebus rimtai sukuriamas vaikų prie televizijos sėdėjimo lakias, tai bus sugriautas jų galvojimas. Juk tikime, kad asmenybė turi išsiaukti tada, kai žmogus dar jaunas, bet dabar jaunėji, kaip ir suaugusieji, nieko daugiau nebedaro, kaip tik sėdi prie televizijos ir žiūri. Šitai pasakalėjimo menas bus žuvis dalykas.

Taigi, visų nuomonė maždaug panaši: geras dalykas, tik ne su tokia programa, kaip dabar.

Ar jau pirka!

Vilties,

spaudos ir radijo

draugijos

nario lakštus?

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$2.00

Susipažinti siunčiama

dovanai.

6755 So. Western Ave.

Chicago 36, Ill.

SEKMADIENIS

K. APAŠČIA

Pavėluoju į pamaldas. Tai vis dėl tos pamirštos maldaknygės ir piniginių. Žmona su vaikais klūpo prie pat bobinciaus. Ją tuojau pastebiu pagal didžiulį skrybėlę, papuoštą stambiomis vyšniomis ir rojaus obuoliukais. Ji nekankiai žvilgčioja į duris: ji laukia savo maldaknygės. Tylutėliai, lyg kačiukas, ant galų pirštų prisilėnu prie jos. Aplinkiniai žiūri į mane. Man nesmagu. Gal aš sudrumstčiau jų gilų ir tyrą susikaupimą? O gal mano kaklaryšis atsivėpė? Gal plaukai susitarę? Jaučiu — veidai kaista. Smūku atgal, kur tirščiau žmonių, kad apsitvarkytų ir būčiau sau vienas.

Netoliese klūpo apyjaunė moteriškė. Josios drabužių raštas ir sukirpimas rodo europinį stilių. Matyt, dar neseniai atvykusi į šią šalį. Manė ima pavydas, kad nepajėgė suimti savęs nagan ir melstis kaip ji: kai mes visi pakylame stovėti, ta moteriškė su rožan-

čium rankose lieka klūpoti, nės nesirūpindama, kas darosi aplinkui.

Bet, va, prie jos slenka tokia senyva moteris. Ant pražilusios galvos pamatoma juoda skrybėlė su didžiule rože, dydžio kaip atsilapojęs kopūstas. Ant oranžinės suknelės linguoja Miami Beach palmės, tupinėja papugos, ir žuvedros klykauja virš jos bangų... Bobulė pasilenkia prie jos ir pusalsiai kalbina. Mes, kurie stovime arti, girdime aiškiai:

— Džyzis, tu gi vienplaukė! Užsidėk nors henkerčyfi. Čia ne kraujus, mai dyr...

Ir sulgį tais žodžiais ji patiesia anai ant galvos savo nosinaitę, tiesa, gana švarią, bet jau gerokai apglamžytą. Europinė išrausta, kaip Kalifornijos tomeitė. Ji sviedžia nosinaitę žemėn ir, staiga pakilus, pro žmones spraudžiasi laukan. Vargšė, argi jai nieks nebuvo pasakęs, jog Romoje rei-

kia elgtis kaip romėnai?...

Šisai įvykis sujaukia mano mintis. Nors lūpos tebešnibžda maldos žodžius, betgi akys (tos nusidėjėlės!) jau klaidžioja ten, kur neprivalėtų. Rasi dar kas nors bus pažeidęs nustatytą tvarką?

Ogi va tik blykstelėjo, tik sušvytravo. Kaip mažas žaibas ar kometa. Tai skrybėlaitė su raudona, gal 2 pėdų ilgio plunksna. Tai plunksna tik žiba, tik blizga, ir be baimės gali sakyti, jog ji išpešta iš seno, bet itin riebaus fazano uodegos. Mergiotės plaukai juoda dažyti (peklos smala!), antakiai — taip pat, lūpos net atšivėpusios nuo raudonų dažų košės, veidai parausvinti, kaip tie rojaus obuoliukai. Suknutė tamsiai žalia, su juodais dryžiais, apie kūną taip aptempta, kaip maudymosi kostiumėlis. Ir visi nelygumai matyti. Ak, tu, varliūkste! Tau tik šokti nuo lieptelio į ežerėlį ir pūskintis po skaidrų vandenėlį!... Šit ir tavo blaizdos plikos, be kojinių. Dar ir paauskuotas reteželis ant kairiojo riešo užnertas, o ir batelių galiukai taip prakirpti, kad būtų matyti kojų pirštukai ir purpurini raudonių aptepti jų nagučiai... Tokia ta mergė! Ir dar atsistojuos vyrų

pusėje. Jei tai būtų mano valia, rėkčiau visa gerkle: ūk, tu, pagunda, iš šitų namų! (Tai kas, kad džentelmenai tavę vadina — syvt sikstyn!). Bet — ar man mokyti svietas? Va, tokios senyvos moterišės su kopūstine rože ant galvos — jos tai išmano, kaip elgtis Romoje ir Amerikoje. Bet manoji bobulė jau meldžiasi ir nesidairo, kaip aš...

Vargonų grojimas pagaliau primena ir man, kur esu. Kad nebemaityčiau pagundos, nusigrįžtu į sieną. Bandau melstis užmerktomis akimis (jei kas pamany, kad imu snausti — tegu sau mano).

Pamąžiu nusikratau visų žemiškų minčių. Prisimenu tuos mano artimuosius, kurių istorija tokia: gimė, gyveno ir mirė. Ir matau giltingę, plačią drobulę apsisiautusią. Ji skubiai žingsniuoja per laukus ir miestus, tik barška ir tarška išgverę jos kaulai. Nuo jos dalgio krenta žmonės ir jų vaikai. Šiurpuls nukrečia kūną, bet tokia dalia: ta pati giltinė atsistos ir prieš mane... Ir mano maldą darosi karštesnė. Apžvelgiu prabėgusias dienas. Turiu muštį ir krūtinę: taip, ne kartą ir mano klaidžiota, kaip sakoma, versio keliais...

Atsimerkiu tik tada, kai iš sakyklos ima skambėti garsūs žodžiai, kuriuos dar labiau išgarsina sienose įtaisyti garsiakalbiai (tartum tatenai turėtų girdėti visi 48 steitai). Pirmadienį (pamedėlyje) būsiąs moterų draugijos, o ketvirtadienį — susivienijimo susirinkimas. Šeštadienį (nepamiršk, subatoje) — rožančiaus draugijos kortavimo vakaras su durų pryžais. Sekmadienį — čia pat, po bažnyčios grindimis esamoje salėje, parapijos vakaras su orkestru ir geru bufetu (gal ten bus renkama ir polkos karalaitė?)... Žvakės tokių ir anokių intencija uždegamos... Sekančią savaitę pamaldos būsiančios tokiu laiku...

Ir pagaliau — mes visi atsistojame ir žegnojamės — skaitoma Šv. Evangelija, o jos ir tik jos mes labiausiai esame reikalingi.

Pamokelo šiandien nebūsią — tokia kaitra. Pagalvokite tik — overnaiti faif digrys. Gal dėl tos kaitros, o gal iš nuobodumo kramtomąją gumą štai atrajoja ir anas jauniklis, kuriam nuo to kramtymo kilnojasi ne tik žandai, bet ir kaklaryšis, perversas mažyčių aukso durtuvėliu...

Pamaldos baigtos. Žmonės skuba

Jie škau leidėjo

Aha, ir tamstai atslitiko... — ne vienam perbėgs pasitenkinimo šurpulis. Be pagrindo. Žemiau pasirašantis yra ne urmininkas, atseit — rašas ištisas knygas, o, kaip ir kiekvienas žurnalistas, detalistas — progai (laisvo laiko valandėlei) pasi-taikius, ir smulkionis apybrėžomis, kurias redakcijos be vargo (ir be honoraro) sunaudoja prapleikėms tarp skelbimų užkamsyti. Ir dar pridurkas: guodžiuos ne savo, bet visuomenės reikalu.

Ak, lietuviai skaitytojas plačiai gyvena (raši jį likimo po visus žemynus, lyg vėjuje žiedus, pabertą), o leidėjų (kaip spirgų kampininko kugelyje) mažai ir tie, centrūs įstrigę, dažnai snūduriuama prerijų vakaro lūliuojami. Vardan tos knygos ir šis šauksmas.

Esu senas spaudos vilkas (t. y. bibliofilas) ir, žinia, amžinai alkanas. Į retą spaudos skerdieną (pvz., Plikos eilėraščiai — 100 egz., Šešėnų leidykla "Varėna" — 50 atspaudų ir t.t.) visai nesikėsimu (tik širdį ilgesys maudžia), bet, kol paprastą, prastelį kasnelį užšūpū, daug laiko ir nervų praverčia. Kartais, anot dr. J. Basanavičiaus, žmogus atsiduri tarp vėlių ir vėlių. Spaudos platinimo turi būti visokeriopas tikslumas, nes gi ranka ranką prausia.

Ana, skautai (mielas jaunimas ir senimas) viena graži diena pasirodė su Šatrijos Ragana. Kol jos užtikau "Senamė Dvare" praėjo 2 mėnesiai. Ir susigaudo: vienas laikraštis pranešė — "Banga" išleido, ant-ras pridūrė — Kanadoj. Kanadoj? Tai šalis ir plati ir klaidi. Netgi ELTA su visu viliukiu orumu ėmusi "Nepriklausomą Lietuvą" kardais kapoti, min-džiot laikraščio vyriausio būstinę savo puolimo žemėlapiuos iš Montrealo perkėlė į... Torontą.

"Rūta" savo patarimuose platin-tojams perša knygas skleist-į čia pat, neleidžiant laikui užsidėti. Teisybė. Bet, va, blo-gumas, kad tarp leidėjo ir pla-tinčio, kaip senoj anglų žer-zantų dainoj, kelias tolimas ir Himalajų pragermių lydimas. Aure, atneša moteris penkinę ir prašo persiųsti į kur reikia ir gauti ko jai reikia. Pakvitavi-mas po poros savaitių gaunamas, o knygos? Ir šandie, lygiai po pusmečio, teltelaukiama, nors pasiūsta keli "pajieškojimai".

"Taupiąją Virėją" beįsiant bus pasipainiojęs nežinomas pro-hibicijos šalininkas, kurs į sky-rių "Gerimai" (utata, kur kavos

likeris, grog, krupnikas ir kt. taurūs savo firmos vėliavnešiai) pakartotinai įmėvė visą lanką "Pajų ir pudingų". Rašoma ad-ministracijai ir gaunama pakai-talas, bet viketoj "Gerimų" vėl raišklos kipsiukas su "Frank-furtot vainiku".

Aure, vieno paprašytas rašau vienai leidyklai, kad... Bet at-mintin grįžta "Vienybės" re-dakcijos žodžiai: girdi, tuos il-gus str., kuriuos rašo naujieji ateiviai, sunku virškinti. Vard-an virškinimo tvarkos ir draus-mės tenka apsiriboti.

1. Leidėjai, ypač pradedan-tieji, turi įsikišti ir surasti pla-tintoją... Be tankesnio platin-tojų tinklo knyga gulės sandė-liuos. Man "SLA Istorija" po-kelių pasibeldimų atsidarė, o kaimynas ir šandie... už durų. Ne kas, kai, užsakius vieną pa-tiekalą, gaunama kitas. Vienas tautietis paprašė Putino, o gavo vieno mėnraščio 10 egz.

2. Knygos kaina turi būti aiš-ki ir pastovi. Tuo tarpu P. Ba-bicko "Brazilija" pardavinėta tarp \$1.50 ir \$2. Arba T. Mari-jonai J. Baltrušaičio "Poeziją" pardavinėja senąja kaina (\$2). O T. Pranciškonai nupiginę (po \$1).

Platin-tojas, gerbdamas savo vardą ir vartotojų piniginę, įsė-kio pirmojo šaltinio. Nenuostabu. K. Binkio ir J. Tarullo "Vilnius" "Naujiųjų" knygų skyrių buvo gaunamas už \$5, o visur kitur už \$23. Tokie biržos svyravimai sukelia nepatikėjimą. Arba: pas B. Jacikevičių "Pašvaistė" Šimkaus "7 giesmės" atseina \$0.35, o pas Budriką Chicagoj \$2. Arba: vienas už persiuntimą pats apmoka, o kiti vienągubą ar dvigubą "porto" prirašo.

Gal būt, tai smulkmenos. Bet, nepamirškime, ir smulkmeniškių pirkėjų esama. "Vaga" su V. Augustino "Tėvyne Lietuva" prenumeratorių neapvyklė (ati-davė su kaupu), o "Lietuvių Ke-lias" (ar tik jis vienas?) švyt-telejo ir mirė be išrišimo (su prenumeratoriais neatsiskaitęs). O sena žmonių išmintis įspėja: sykį nusvilęs ir į ledą pučia!

Be kita ko, pagalvotina viso pasaulio mastu: "Altoryų šešėly" Vokietijoje 15 DM, o JAV — \$4, gi "Lokučio atsiminimai" ten 1.75 DM, o čia \$1.50. Kas kas nesiderina. "Australijos Lietu-vis" Pulgio Andriūso apysaką Trumano žemę nutarė platinti po \$1.50, kai vietos gaminiai žymiai brangiau atseina. Ar tai dumpingas? Greičiau — protin-gas vertybių po visus Vakarų paskirstymas. Juk amerikiečių lietuviškos knygos ne tik Brazi-

lijos, bet ir D. Britanijos lietuvis visai be blogos valios kartais neperka.

Čia ne kumščiojimai leidėjams į pašonę. Leidėjai yra verti pa-garbos ir be jų būtų lyg naktį be žvaigždžių. Čia nenorima, kad jų geras darbas ir vardas pa-keliui pas skaitytoją neapkrystų dulkėmis, kad būtų abipusė nau-da ir prasmė mūsų pagrindiniam tikslui — laisva Lietuvai ir švie-sūs lietuviai!

Dažnai užsakyta knyga atei-na, anot policijos, nedoros iš-valdžios. Nei vėž nei nešt, nei leitynon dėf. Dažnai besikre-piant negaunama atsakymo. Pa-rašiau sykį į LAICA, kaip savo metu į ELTA. Tylu aplinkui, tik svarbus informacijos reika-las įskėčia kaip šunytis darga-noj. O gal čia tokia žurnalisto dalia? Jei tiesiai eini, supyksta dėdės ir dėdienės. Apgrauščiau sykį vieno proginio spaudinio nuoviras, ir leidėjas įsiseidė, net-gi, kitą spaudinį užsisakius, pi-nigus gražino be žodelio. Ma-nau sykį, jau tiek būsiu (tss...) praturtėjęs, kad galiiu leisti sau pramogą "ex libris" užsisakyti, ir kreipiuos, ir atsitrenkiu lyg į mūrą: vienas dailininkas už-imtas, antras — "neturiu laiko", trečias visai tyli. Pakratu sa-žinę ir užtinku varčią: vis dėl rašto, brolyti, ir tai dar anapus Atlanto.

Užklausiui, tarp kita ko, Lais-vosios Europos lietuviškąjį pa-dalinį dėl eventualių mūsų moks-lo ir literatūros veteranams, o gaunu (per tą pačią "Dirvą") atsakymą dėl stipendijų ne se-nieniams kaip 35 metų amžiaus. Mane tarė (ir skaitytojai, rasit, pritarė) nenugirdus kurioj už-nyčioj varpais skamba, o aš priešais save turiu Londono len-ky "DP i DZ" (iš 1951. 9. 7 d.), kur parašyta, kad seniai Lehon ir Wankowicz (be kita ko, mums pažįstamas savo brošiūra "Ko lenkų karys į Lietuvą žengia") iš Laisvosios Europos gavo sti-pendijas knygoms rašyti. Kita-me tu paties dienraščio numeryje rašoma, kad greit pradėsias dirbti lenkų kalba radijas Muen-chene, ir lenkų žurnalistų są-junga jau nustatanti redaktorių, pranešėjų ir kitų radiofono tar-nautojų pavardes. Lenkai žur-nalistai reikalauje reikalauja, kad informacijų ir propagandų dirbtų bedarbiai ar iš fabrikų ištempti profesionalai žurnalis-tai, bet ne bet kuris paskaityti ir vos eilutę kitą parašyti sugeban-tis žmogus. Kalbama, kad ir lietuviškai Laisvosios Europos radijas prabilsiąs. Ar šiuo rei-kalu lietuviškasis Laisv. Euro-

"Draugo" 179 Nr. lapkričio 29 d. 1951 m. p. J. Gobis savo straipsnyje "Patriotizmas ir ekonominė gerovė" skaito lyg nuodeme neva tai bereikalingus priekaištus spaudoje dėl namų, butų, automašinių ir net šaldytuvų pirkimo, ir lyg dorybe skai-to tokio ar panašaus turto pir-kimą.

Stai keletas ištraukų iš to straipsnio.

"Mūsų spaudoje vis dažniau ir dažniau namelių, automašinių ir net šaldytuvų pirkimas vaiz-duojamas kaip patriotizmo ge-simo reikšmės; lyg kad Lietu-vai bolševikų priespauda būtų lengvesnė, jei lietuviai emigran-tai ir toliau gyventų taip, kaip pvz. Hitlerio auslaenderių sto-vyklose..."

"Visų pirma, Amerika pri-ėmė DP ne tam, kad jie čia tęs-tų savo ubagišką gyvenimo sti-lių kaip UNRRA ir IRO stovyk-lose, bet kad dirbtų, užsidirbtų ir jautysit kaip namie..." "Ir niekam jokios naudos nebūtų iš-to, jei DP pradėtų karšto patri-otizmo egzaltacijos, spiestis į stovyklas ir vėl gyventi "Dievo paukštelį" modeliu. Taigi ge-rai daro tie kurie savo uždarbio neprageria, o perkasi sau na-mukus ar butus..."

"Ir svetimų kalbų mokėjimas nekenkia patriotizmui. Joks pa-

pos padalinys tariasi su Lietu-vių žurnalistų Sąjunga? Ar ne-išeis taip, kad pagal gudų dai-nelę, pas mus vis kitaip.

Kas be ko, ir po šio straipsnio, rasit, bus įsiseidžius. Tušti in-dai, ak, garsiai skamba...

J. Cicėnas

TUOJ ĮSIGYKITE NAUJĄ
Balio Gaidžiūno
knygą

VIENERI METAI
IR
VIENA SAVAITĖ

Šioje knygoje, prisiminimų forma, vaiz-duojami 1949 ir 1941 vergijos metai Lietu-voje.

Knyga 182 psl. Kaina 1.50 dol. Knyga gaunama: DIRVA, 6820 Superior Ave., Cle-veland 3, Ohio.

geresnio šiame pasaulyje nepasiekęs. Vargas jam: sakoma, būk ir mirdamas nemokėjęs taisyklingai angliškai per-sižegnoti. O jo Frenkis štai išėjo tokį mokslą, jog prasimušė į mūrinių, šneka tik engelskai ir dabar pinigūs semia abiejomis saujomis iš karto. To-kie vyrai jau be jokio atsiprašymo ga-lėtų spjauti į visokius daktarus, inžinierius ir lojerius. Va, kur Amerika! Bet šykštus tas Frenkis. Kalbama, būk savo moteriai nei aiskymo, anei vai-kams poteito čipsų niekadus nenuper-kas. O neseniai būk iš kažkokio nusmu-kusio bagočiaus puikų hotelį prie Nia-gara Falls pirkti derėjęs. Na, pasaky-kite, kas subytins tą mūsų Frenkį?

Frenkis, uždūmęs visą gatvę, dingsta automobilių srovėje. Žmonės baigia skirstytis. Nebėr Frenkio ir Kiaulėno — nebėr kalbos. Judame na-mon.

Einame pro lietuvių salę. Prisime-nu šiandien būsiant Apšvietos draugi-jos susirinkimą. Žmona su vaikais sku-ba namon: jai reikia kepti kumpis su ananasų riekutėmis, nes tik toks jis esąs sultingas, kvapus ir skanus.

triotizmas nereikalauja, kad emigrantas svetimame krašte iš principo nesimokytų to krašto kalbos..."

Šis p. J. Gobio straipsnis, kaip matyti iš jo keleto ištraukų, pagrįstas gryniausiu mate-rializmu, ir prieštarauja jo pa-ties parašytam straipsniui "Draugas" 253 nr. "Kristus Ka-ralius ir moralinė revoliucija", kur materializmas pavaižduotas kaip piktosios dvasios pinklės.

Šiame straipsnyje nė vieno žo-delio nematyti apie tėvynės ar artimo meilės jausmą. Lyg pa-šiepdamas publicistų patriotiz-mą, ir lyg nesuprasdamas, ko-kiam mūsų tautiečiams prie-kaištaujama, jis ragina prie tur-tų įsigijimo. Lyg atrodytų, kad mes iš perdidelio patriotizmo, užmiršdami save ir savo šeimas, pradėjom rūpintis jau vien tik bendraisiais mūsų tautos rei-kalais...

Jeigu p. J. Gobis girdamas namukų ir automašinių pirkėjus, kur nors savo straipsnyje būtų bent išsitaręs:

"Gerai darai, broliu, kad ne-prageri savo santaupų, o perki namukus, butus, automašinas ir kitokį panašų turta, bet gink Dieve nepamiršk prisidėti pini-gine auka ar darbo valandėlei prie ALT, BALFO organizacijų ir kovos su komunizmu; žiūrėk, kad tu pats ir tavo šeima išliktų lietuviška, svetimybį nesužalo-ta". Tada kas gi galėtų ką nors p. J. Gobiui prikišti? Nieko.

Be kada mūsų broliai masė-mis eina kryžiaus kelius Sibire, kai partizanai nelygioje kovoje dėl Lietuvos laisvės žūsta tėvynės miškuose, kai Vokietijoje pasilikę mūsų tautiečiai ligoti

seneliai, našlės su 5, 6, 7, maž-mečiais vaikučiais, našlaičiai ir džiovininkai ne šimtais, bet dar tūkstančiais dėl alkio, šalčio ir skurdo rankas išskėtę šaukiasi mūsų pagalbos, likti kurčiais ir nebyliais, — šose aplinkybėse tik pirkti namus, automobilius ir neprisidėti centu ar darbu prie jų gyvenimo pagerinimo, būtų ne tik patriotizmo gesimo reiškiny, o tiesiog visiškas lietu-vio vardo praradimas. Patriotiz-mas įpareigoja mus mylėti ne tik savo šalies žemę su jos vė-sais turtais, bet už vis svarbiau-sia žmones. Joks tikras patriotas nebus pasitenkęs savo šalies didumu ar gamtinio grožio, ka-da jis matys didelę dalį savo tautiečių nesančius nežmoniška-vergove, skurstančius, dejuojan-čius ir verkenčius.

Taip, gal Lietuvai ir nebūtų lengvesnė bolševikų priespauda, jei lietuviai emigrantai ir toliau gyventų taip, kaip pvz. Hitlerio auslaenderių stovyklose, bet li-tuviams, ten pasilikušiams, bent moralinės kančios tikrai būtų lengvesnės, jei jie žinos, kad vi-same laisvajame pasaulyje, visi čia vieno, lietuviai tremtiniai juos giliai atjaučia ir pinigine auka ar darbu prisideda prie jų išlaisvinimo kovos. Ir atvirkščiai, jų moralinės kančios ir skurdas dar daugiau pasunkėtų, jei pradėtų gėsti jų išlaisvini-mo viltys, ir jie pajustų, jog lietuviai, gyvenę laisvuose kra-štuose, vis tik perka namus, bu-tus, automašinas, televizijas ir girtuokliauja, o prie jų išlaisvi-nimo kovos visai neprisideda...

Visai nesuprantama, kodėl p. J. Gobis neigia stovyklinį gyve-nimą. Būtų tiesiog idealas, kad j-mes turime visi, pvz., Amerikoje atsidūrę tremtiniai, prie dabartinių gy-venimo sąlygų, galėtų gyventi lyg kompaktinėse kolonijose. Ne bū-tinai pagal "Dievo paukštelį" modelį! Nereikėtų tada rūpintis nautautėjimo problema ir miš-riomis vedybomis. Galėtume ta-rėti savas mokyklas, teatrus, choras, skaityklas, knygų lei-dyklas, kooperatyvus ir t.t. Deja, tai neįvykdoma, bet jei būtų galima, dievaži, nebūtų blogai.

P. J. Gobio smerkiamieji pub-licistai ne tik nenori, kad DP gyventų kaip sovietų kolchozi-ninkai ir valgytų tik bulves bei virintus grūdus, bet dar ir pa-stebi kai kuriuos tremtinius, ir kurtus per didelį veržlumą į turtus, atratino savo vaikus nuo svies-to ir baigia atratinti net ir nuo margarino...

Dar keisčiau. Kur p. J. Gobis rado spaudoje, kad publicistai priekaištautų kam nors dėl sve-timų kalbų mokymosi? Publicis-

tai ne tik priekaištauja, bet ir smerkia tik žargonistus. Senos, turtingos ir gražios lietuvių kal-bos darytojus.

Tiesa, lietuvių tauta nenori, kad jos visi tremtiniai grįžtų į Lietuvą nudrįsę, be sveikatos, kaip tie, kuriems bus lemta grįž-ti iš Sibiro ar Kazachstano. Tad kaip tik dėl to kiekvienas dir-bantysis lietuvis tremtinis pri-valėtų reguliariai skirti nors da-lelę savaitinio uždarbio badau-jantiems mūsų tautiečiams Vo-kietijoje ir čia patekusiems į skaudžią nelaimę. Kitaip ir jie grįš į Lietuvą nemažiau nudrįs-kę bei praradę sveikatą, kaip ir iš Sibiro ar Kazachstano...

Galima net tvirtinti, kad to-kie publicistai "Ciceroniški" kal-tinimai sumaterialėję s i e m s spaudoje nesibaigs tol, kol grįš ir įsijungs visi, lyg dezertyravę, tremtiniai į bendrą kovą, neap-siribodama vien tik savo asme-ninės gerovės rūpesčiais.

Vincas Abramikas

SUSIPRATO

Pereitų metų gruodžio prad-žioje Pennsylvanijos universi-teto profesorius Robert Strausz-Hupė rašė, kad "JAV turėtų pri-pažinti Rusijai specifines teises Baltijos valstybėse ir Besarabo-joje" (tąta buvo paminėta Dir-voje).

Šįmet lapkričio pabaigoj tas pats profesorius The Saturday Evening Post editoriale "Jau laikas pasakyti Kremlui, kokios rūšies taiką mes pirsime", tarp ko kita, sako:

"Kaip kaina bet kokiam su-sitarimui su Rusija mes turime teisę reikalauti, kad ji atleistų savo okinius varžtus nukreiptus į Vokietiją ir, per Mandžiūriją, į Japoniją. Be to, mes turime visi, pvz., Amerikoje atsidūrę tremtiniai, prie dabartinių gy-venimo sąlygų, galėtų gyventi lyg kompaktinėse kolonijose. Ne bū-tinai pagal "Dievo paukštelį" modelį! Nereikėtų tada rūpintis nautautėjimo problema ir miš-riomis vedybomis. Galėtume ta-rėti savas mokyklas, teatrus, choras, skaityklas, knygų lei-dyklas, kooperatyvus ir t.t. Deja, tai neįvykdoma, bet jei būtų galima, dievaži, nebūtų blogai.

P. J. Gobio smerkiamieji pub-licistai ne tik nenori, kad DP gyventų kaip sovietų kolchozi-ninkai ir valgytų tik bulves bei virintus grūdus, bet dar ir pa-stebi kai kuriuos tremtinius, ir kurtus per didelį veržlumą į turtus, atratino savo vaikus nuo svies-to ir baigia atratinti net ir nuo margarino...

Dar keisčiau. Kur p. J. Gobis rado spaudoje, kad publicistai priekaištautų kam nors dėl sve-timų kalbų mokymosi? Publicis-

Pranešama, jog susirinkimas ne-įvykšias (net keli valdybos nariai šian-dien kažkur prasmegę). Skirstomės. Atsisveikinu su Šerepėka. Šis bando šypotis, bet nepajėgia ir nuleidžia akis į savo popierius. Matau: jis kenčia. Bet ar džiaugiasi katė, per gruodžio šal-čius atsivedusi kačiukų ir kniaukianti prie uždary durų?...

Kai praveriu savo buto duris, man į nosį muša kvapas rūkyto kumpio, kepto su ananasų riekutėmis. Stale jau išdėstytos lėkštės ir pasidabruotos ša-kutės. Stikleliai su pomidorų sunka ir konservuotos, truputį pasūdytos, ispa-niškos alyvos. Tai dėl apetito. O užsi-gardžiuot bus citrininio ir persikinio pajaus, dar ir šaltos arbatos su mėtų lapeliais padėta šaldytuve. Ant liežuvio kraunama visko po truputį. Valgomė nenoromis, lyg svetimais dantimis. At-sivalgyta — nebėr apetito...

(Bus daugiau)

lauk. Na, tokia daugybė ir buvo čion sugužėjus, jog aš nebespėjau visą savo pažįstamų pamatyti. Visi išsiipuošę, iš-sipūštinę, išsiblizginę, sakytumei ma-dų parade, kaip tai esti prie Art Mu-seum per Velykas. Išvydę ką prašmat-niau apsirėdžiusi, negalime taip greit, akių nukreipti kitur, nelyginant pirk-dami kalakutą Thanksgiving dienai. Stabtelėkit ir pažiūrėkit: kuo senesnė bobulė, tuo stambesnės rožės ir magno-lijos, tuo sunkesnės vyšnės ir obuoliu-kai ant skrybėlių susikrauta. Lyg į pa-simatymą su jaunikiiais, lyg į vestuves pasiruošta. O iš tiesų juk joms tik ma-žytis žingsnelis belikęs iki Dangaus ka-ralystės. O ten, kaip žinovai sako, net prie pat vartų teks sviesti žemėn visus burbuliukus ir dzinguliukus, teks išsi-auti iš krokodiliškų batukų, na, ir nai-lono kojinitės reiks nusimauti... Oi, kokia baisi žmogaus dalia!

Susitinku Kiaulėną (mudu iš vie-no krašto). Jo drabužiai kasdieniai, bet plaukai jau šventadieniškai sulaižyti, tik akys tokios drumzlinos ir prarū-gios, jog jis man panašus į marinuotą silkę. Ir kvepia dar prasčiau. Pasirodo,

per visą naktį jo gerta ir kortomis loš-ta. Ir bažnyčioj nebūta. Už tai aš jį sar-matinu.

— Broliuk, dušia labai norėtu į dangų, bet kad griekai neleidžia! — prisipažįsta jis pats.

Jis atėjęs tik pasidairyti. Gal kas jam paskolintų 5 dolerius? Jis norėtu atsigriebtį, ką naktį pralošęs. Atkišu kvoterį, bet Kiaulėnas jo neima ir sker-somis žvilgtleri į mane, it tas kipsas, išvydęs česnaką.

— Šitieik duok ubagui, ne man, — burbteli jis.

Žmonės lenda į savo automobilius ir pykina triubina, kad pėstininkai juos matytų. Kiaulėnas slenka prie kitų.

Neturiu savo mašinos. Nesukubu namon. Ateina mano šeima. Mes susi-tinkame kelis pažįstamus ir kalbame apie orą, Kanados uodus (Canadian soldiers) ir apie Frank Banull automo-bilijo motorą, kuris va ir dabar — toks besarmatis! — ties pat bažnyčia už-springsta, kosti ir savo dūmais tik ga-dina orą. O Frenkis — tai tikras laimės vaikas. Jo tėvas, Juozapas Baniulis, buvo tik susirietęs dženitorius, nieko

per visą naktį jo gerta ir kortomis loš-ta. Ir bažnyčioj nebūta. Už tai aš jį sar-matinu.

— Broliuk, dušia labai norėtu į dangų, bet kad griekai neleidžia! — prisipažįsta jis pats.

Jis atėjęs tik pasidairyti. Gal kas jam paskolintų 5 dolerius? Jis norėtu atsigriebtį, ką naktį pralošęs. Atkišu kvoterį, bet Kiaulėnas jo neima ir sker-somis žvilgtleri į mane, it tas kipsas, išvydęs česnaką.

— Šitieik duok ubagui, ne man, — burbteli jis.

Žmonės lenda į savo automobilius ir pykina triubina, kad pėstininkai juos matytų. Kiaulėnas slenka prie kitų.

Neturiu savo mašinos. Nesukubu namon. Ateina mano šeima. Mes susi-tinkame kelis pažįstamus ir kalbame apie orą, Kanados uodus (Canadian soldiers) ir apie Frank Banull automo-bilijo motorą, kuris va ir dabar — toks besarmatis! — ties pat bažnyčia už-springsta, kosti ir savo dūmais tik ga-dina orą. O Frenkis — tai tikras laimės vaikas. Jo tėvas, Juozapas Baniulis, buvo tik susirietęs dženitorius, nieko

geresnio šiame pasaulyje nepasiekęs. Vargas jam: sakoma, būk ir mirdamas nemokėjęs taisyklingai angliškai per-sižegnoti. O jo Frenkis štai išėjo tokį mokslą, jog prasimušė į mūrinių, šneka tik engelskai ir dabar pinigūs semia abiejomis saujomis iš karto. To-kie vyrai jau be jokio atsiprašymo ga-lėtų spjauti į visokius daktarus, inžinierius ir lojerius. Va, kur Amerika! Bet šykštus tas Frenkis. Kalbama, būk savo moteriai nei aiskymo, anei vai-kams poteito čipsų niekadus nenuper-kas. O neseniai būk iš kažkokio nusmu-kusio bagočiaus puikų hotelį prie Nia-gara Falls pirkti derėjęs. Na, pasaky-kite, kas subytins tą mūsų Frenkį?

Frenkis, uždūmęs visą gatvę, dingsta automobilių srovėje. Žmonės baigia skirstytis. Nebėr Frenkio ir Kiaulėno — nebėr kalbos. Judame na-mon.

Einame pro lietuvių salę. Prisime-nu šiandien būsiant Apšvietos draugi-jos susirinkimą. Žmona su vaikais sku-ba namon: jai reikia kepti kumpis su ananasų riekutėmis, nes tik toks jis esąs sultingas, kvapus ir skanus.

Garsiai sutriubindami pralekia Va-leika ir Juodeika, Šimutis ir Kukutis, taip pat ir Mieleška su Valeška. Jų drabužiai puikliausi — nors imk ir sta-tyk į didžiųjų kompanijų langus. Ir prašmatnūs mergiotės su jais. Jie šau-na į piknikus pasiokti, o gal į Cedar Point pasimaudyti. O mašinos naujitė-lės, tik blizga ir spindi saulutėje. Kai jie pravažiuoja Superior ar St. Clair Ave., tai, rodos, ir tose gana murzi-nose gatvėse šviesiau pasidaro. Jie tik 2-3 metai Amerikoje, o, žiūrėk, ko jau pasiekė. Tai bent smart vyriokai. Sa-kykit, ar tik čia nebus tie ambasado-riai, turį garsinti tėvynės vardą ir gin-ti jos bylą?

Prie salės durų prastovių gal visą pusvalandį. Ateina dar keli žmogeliai. Zengiu į salę, o ten žmonių — viso la-bo gal 10, o gal 12. Lūkuriuojame dar 15 minučių. Atvyksta dar vienas. Tai Šerepėka. Mieguistas toks, nesiskutęs, su spygliuotu smakru it šernas: mat, jis dirba naktinėj pamainoj. Pažastėje popierių pluoštas su planais apie mūsų mokslo ir meno paramą, apie gabijų lietuviukų atranką ir stipendijas.

Garsiai sutriubindami pralekia Va-leika ir Juodeika, Šimutis ir Kukutis, taip pat ir Mieleška su Valeška. Jų drabužiai puikliausi — nors imk ir sta-tyk į didžiųjų kompanijų langus. Ir prašmatnūs mergiotės su jais. Jie šau-na į piknikus pasiokti, o gal į Cedar Point pasimaudyti. O mašinos naujitė-lės, tik blizga ir spindi saulutėje. Kai jie pravažiuoja Superior ar St. Clair Ave., tai, rodos, ir tose gana murzi-nose gatvėse šviesiau pasidaro. Jie tik 2-3 metai Amerikoje, o, žiūrėk, ko jau pasiekė. Tai bent smart vyriokai. Sa-kykit, ar tik čia nebus tie ambasado-riai, turį garsinti tėvynės vardą ir gin-ti jos bylą?

Prie salės durų prastovių gal visą pusvalandį. Ateina dar keli žmogeliai. Zengiu į salę, o ten žmonių — viso la-bo gal 10, o gal 12. Lūkuriuojame dar 15 minučių. Atvyksta dar vienas. Tai Šerepėka. Mieguistas toks, nesiskutęs, su spygliuotu smakru it šernas: mat, jis dirba naktinėj pamainoj. Pažastėje popierių pluoštas su planais apie mūsų mokslo ir meno paramą, apie gabijų lietuviukų atranką ir stipendijas.

Pranešama, jog susirinkimas ne-įvykšias (net keli valdybos nariai šian-dien kažkur prasmegę). Skirstomės. Atsisveikinu su Šerepėka. Šis bando šypotis, bet nepajėgia ir nuleidžia akis į savo popierius. Matau: jis kenčia. Bet ar džiaugiasi katė, per gruodžio šal-čius atsivedusi kačiukų ir kniaukianti prie uždary durų?...

Kai praveriu savo buto duris, man į nosį muša kvapas rūkyto kumpio, kepto su ananasų riekutėmis. Stale jau išdėstytos lėkštės ir pasidabruotos ša-kutės. Stikleliai su pomidorų sunka ir konservuotos, truputį pasūdytos, ispa-niškos alyvos. Tai dėl apetito. O užsi-gardžiuot bus citrininio ir persikinio pajaus, dar ir šaltos arbatos su mėtų lapeliais padėta šaldytuve. Ant liežuvio kraunama visko po truputį. Valgomė nenoromis, lyg svetimais dantimis. At-sivalgyta — nebėr apetito...

(Bus daugiau)

Ar užmiršom kaip kovoti dėl Lietuvos

REDAKCIJOS PASTABA: Duoda ma vietos šiam žinomam mūsų senosios ateivijos veikėjo pasisakymui, redakcija mano esant reikalinga pažymėti, kad kai kurių čia paliestų istorinių ar dabarties faktų apibūdinimas bei iš to daromų išvadų formulavimas neatitinka pažiūrų į tuos dalykus.

Paskutinių ketverių — penkerių metų laikotarpį man teko pažinti mūsų pabėgėlius ir juos artimiausiu įvertinti. Jie jau mus, senesnius Amerikos gyventojus, labai „įvertino“, ypačiai „plačiais bruozais“. Šių laikų pabėgėliai yra išmoksinti, daugiau išlavinti ir moderniški žmonės, kurie daug greičiau pritaipia prie Amerikos sąlygų negu senesnės kartos ateiviai.

Šiandien pabėgėliai, aciu jų išmokslinimui ir progoms, jiems suteiktoms išlaisvintoje Lietuvoje, išmoka amatus, įsigyja geresnius darbus ir štai, bėgyje 3-4 metų, jau turi savus namus ir net automobilius. Kitais žodžiais, jie tai atliko bėgyje kelių metų, ką senesnei kartai reikėdavo 15-20 metų. Tokias reikšmes ir apsišėkimai yra pagirtini ir vieton to, kad naujiems ateiviams „pavydėti“, visi turime juos sveikinti ir jais didžiuotis.

Bet — ir čia yra didelis, bet — aš, kaip ir daugybė senesnių Amerikos lietuvių, prisibijau, kad mūsų nauji ateiviai nepažintų tos pačios atsparos prieš kasdienines ištautėjimo audras ir bangas, kaip parodė senesnės kartos lietuvių. Senesnės karta ilgiau išsilaikė, aciu jų aklam užsispyrimui būti lietuviams ir aciu jų vady idealizmui. Šiandien mes neturime Dr. J. Šliupo, K. Račkausko, J. Širvydo, ir visos eilės pasisventusių lietuvių.

Mūsų pabėgėlių jau vos trejiems — ketveriems metams praėjus, daugiau pamegdžioja kalbą, papročius ir visas Amerikos tradicijas ir paviršutiniškai, negu peraitę kartą buvo paveikti čia gyvenama 10-20 metų. Senos kartos vadai, tų laikų pabėgėliai, buvo kovotojai; šiaudieniniai, su maža išimčia, yra pataikūnai, vardan „vienybės“, ir pas juos nesimato to gilaus idealizmo.

Pasėkoj komunizmo laisvamybės, mūsų kunigijai pavyko „pakrikštyti“ visus laisvos minties tikrus Lietuvos patriotus „bolševikais“. Pasėkoj to, kad komunistai intensyviai naikino kunigiją, jie įsigijo kankinių vardą ir dabar šioje rolėje, kurią jie labai moka išnaudoti, puola visus kitus ir patys ima visą vadovavimą ir savo rankas, ugdydami obalsį „Lietuva tik katalikams“. Mūsų išmoksinti pabėgėliai, kurie ir nesutinka su šia taktika ir perdidėle neproporcija jų pretenzija, tyli it išmoksinti avinai, neva nenorėdami „ardyti taikos“, o tikrenybėje, neturėdami Dr. J. Šliupo ir kitų ryškių praeitos gentkartės vady pūgurkaulio. Mūsų katalikiečių mokslininkai peržengė visas ribas, (matyti, pataikavimo sumetimais), ir į žodynus įskverbė Lietuvos prakilniai

mažumai taikomus paniekos epitetus, lyg tai būtų priimti terminai.

Šiandien mūsų kunigija, susidėjus su socialistais, sukūrė Tarybą, išardė L.V.S., parėmimą naudodami VLIKą padarė savo tarnais ir jį pastatė rolėje kokios tai „Valdžios Egzilyje“, o laisvesnių pažiūrų žmonės tarp senesnės kartos ir tarp naujesnių ateivių, tyli ir dirba darba, kuris yra ne tik ateičiai pavojingas, bet kuris gal pasirodys žalingas mūsų pačių pastangoms atkurti laisvą Lietuvą.

Diegai jau yra, kurie lemia mūsų ateičiai daug žalos, kaip tai (1) nepriėmimas į VLIKą Mažosios Lietuvos politinių varžynų sumetimais, (2) planingos pastangos nužeminti legalių Lietuvos atstovų prestižui, vykdomos krikdėmy užsuktos „mašinerijos“, panaudojant Tarybą ir VLIKą, (3) panaudojimas komunistinio įrankio, prieš kurį turėtų kovoti visos pasaulis — būtent „veto“ Taryboje ir gal VLIK.

Lietuvių tauta per virš 700 metų yra daug nukentėjusi nuo katalikiškos politikos. Aciu jai, Mindaugo laikais (kurio krikštą nepamatuotai dabar katalikiečiai apvaikščioja) — Lietuva buvo teirijama iš visų pusių taip, kad galų gale, Mindaugas, manydamas, kad Lietuvą suvienys, kad atsikratys kryžiečių, tu bažnytinį NKVD agentų, apsikrikštijo. Bet tuojuo paaiškėjo, kad jo krikštas neturėjo jokios reikšmės ir jis su savo vadais, įjojęs į Nemuną, nusiplovė nuo savęs tą krikštą su pareiškimu, kad toks krikštas, taip lengvai, suteiktas, gali lengvai būti ir nuplautas (žiūrėk S. Daukanto „Senovės Lietuvių Būdas“).

Šiandien suklaidintos minios, Marijonų ar Jėzuitų vedamos, apvaikščioja 700 metų Mindaugo krikšto sukaktį. Tai yra iškraipymas istorijos incidento savo politikavimo tikslams. Aš, kaip ir visi žmonės, nesu priešingas žmogaus tikėjimui. Lai jis tiki, meldžiasi, ir tvarko savo gyvenimą taip, kaip jis išmano. Bet kada tikėjimo vada, po priedanga tikėjimisko prestižo, panaudoja minias politikiškiems tikslams ir ima maišyti į Lietuvos laisvės reikalus ir sukelia neapykantą prieš legalius Lietuvos diplomatinus atstovus, tada yra laikas ir kiekvieno padoraus lietuvių pareiga iškelti protestą, demaskuoti jų tikslus ir pareikšti jiems ir jų pakalikams kovą.

Šiandien, kada daugelis lietuviškų bažnyčių, užlaikomų lietuvių uždirbtais centais, palaiko mokslaines, visos turėtų dėstyti tikybės mokslą lietuvių kalba. Vieton to, daugelis šių parapijų, kaip tai Sv. Jurgio Clevelande, tapo ištautinimo įstaigomis, kurios yra palaikomos pačių lietuvių sąskaita. Dabar, kada pabėgėliai perima Amerikos lietuvių vadovybę, jų yra pareiga (matyti, pataikavimo sumetimais), ir į žodynus įskverbė Lietuvos prakilniai

kupijos yra priešingos lietuvių kalbos dėstymui. Čia ir kyla klausimas, ar lietuvių katalikai stato lietuviybę ar katalikybę pirmon eilėn. Jeigu lietuviybę, tai šiame klausime negali būti nuolaidų. Jei bažnyčia nori lietuvius nutautinti ir dar juos priversti, kad jie už tokį nutautinimą patys užsimokėtų, tai yra lietuvių tautinė pareiga pastatyti griežtą ultimatumą ir pareikšti „arba bažnyčios viršūnės išpildys mūsų reikalavimus ir dėstys mūsų vaikams tikybą jų tėvų kalba, arba mes tuojuo išsisikriam ir, reikalaujant, prisidedam net prie kito tikėjimo (pav. protestonų)“. Kada bažnyčių vadai pamatys, kad esam nusistatę prieš ištautėjimą, ir kad mūsų negali niekas palaužti, tada ir tik tada Amerikos lietuvių atgaus savo teises, nes parodys, kad jie nėra pataikūnai, kad jie yra rimti, kad jie stoji už savo idealus ir įsitikinimus iš visos širdies. Pasaulis gerbia ir skaitosi tik su tais, kurie moka gerbti savo teises, kurie turi savigarbos ir principuose nedaro nuolaidų.

Atėjo lemiamas momentas lietuvių gyvenime. Mes turime apsispręsti. Mūsų pareiga yra ryškiai sugrąžinkime kunigus prie altoriaus ir dėstymo tikėjimo, bet ne maišymosi politikoj su tikslu tautą užmauti ant savo tarptautinio krantpalo ir, kur reikallas, jų interesus paneigti.

Per 600 metų katalikybė lietuvių gyvenime. Mes turime apsispręsti. Mūsų pareiga yra ryškiai sugrąžinkime kunigus prie altoriaus ir dėstymo tikėjimo, bet ne maišymosi politikoj su tikslu tautą užmauti ant savo tarptautinio krantpalo ir, kur reikallas, jų interesus paneigti.

Per 600 metų katalikybė lietuvių gyvenime. Mes turime apsispręsti. Mūsų pareiga yra ryškiai sugrąžinkime kunigus prie altoriaus ir dėstymo tikėjimo, bet ne maišymosi politikoj su tikslu tautą užmauti ant savo tarptautinio krantpalo ir, kur reikallas, jų interesus paneigti.

Per 600 metų katalikybė lietuvių gyvenime. Mes turime apsispręsti. Mūsų pareiga yra ryškiai sugrąžinkime kunigus prie altoriaus ir dėstymo tikėjimo, bet ne maišymosi politikoj su tikslu tautą užmauti ant savo tarptautinio krantpalo ir, kur reikallas, jų interesus paneigti.

P. J. Žiūrys

LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LOBYNAS

Redaktorius — leidėjas Dr. Jonas Balys

Dvi dalys kartu įrištos: Dvasios ir Žmonės, 166 sakmės, 126 psl.; Liaudies Magija ir Medicina, 94 psl.

Knyga didelio formato, spalvotas viršelis, pieštas dail. V. K. Jonyno.

Kaina \$3.00.

Gaunama Dirvoje.

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 1-0911

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ŽEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriamis lietuviškoje krautuvėje

Kolumbija - kontrastu kraštas

ANT. BARČIUS

Kelionė į džungles

nusivokti kada teka saulė. Tačiau šį rytą, kai sukilę penktą valandą dar radom tamsią naktį, pradėjom atsiminti vaikystės kaltą geografiją, kad pusiaujausaulė ir teka ir leidžiasi šeštą valandą.

Dar pirmiesiems spinduliams ugnimi užgavus medžių viršūnes, mes jau lipom į nedidelį amerikietinį autobusiuką, kuris neturėjo nei durų nei langų, o tik takti stogą. Prieš mūsų akis buvo ilga šešių valandų kelionė į Cali miestą, kuris nuo Buena Venturos buvo nutolęs tik 80 mylių. Daug buvom jau girdeje apie tą kelionę ir ji mus dirgino, lyg lipant pirmą kartą į lėktuvą.

Supūrė forduko motoras ir staigiu šuoliu pasileidome šlaipia ir duobėta gatve. Akimirksniu pralėkėm pro tuos kelis mūrinius namus, kuriuose buvo valdžios įstaigos ir bankai ir įsukom į siauras, purvinas gatves. Kertiniuose, iš paprastos žemės ir mėslo mišinio statytuose nameliuose, esančiose smulkose, su baisiausiu triukšmu grojo amerikiniai muzikos automatai, o pusiau nuogi negrai šoko. Daug tų smulkųjų pravažiavom ir beveik visur raitėsi juodos vyriškos poros negaltingai staugiant automatams. Taip ir mums liko neaišku, ar ta linksmybė dar nuo vakar vakaro tęsiasi, ar su ja pradeda dieną.

Pasibaigė kažkokių neaiškių grindinių grįstą gatvę, pasibaigė pakrypusių namelių eilės ir ūmai mūsų mašina sustojo. Priešais pasirodė du ginkluoti, smėlio spalvos uniformą dėję vyrai. Jie kažką rodė ir mūsų kelis laimėjus ir mus. Tačiau p. L. Gabriūnas kažką jiems sumurmėjo ir jie apsisukę nuėjo. Ne, tai nebuvo plėšikai, tai tik paprasti muitininkai, kurie saugoja, kad iš vieno Kolumbijos miesto į antrą nevezty kontrabandas.

Ir mūsų mašina siauru, žvyrumi grįstu keliu, smuko į tylią, pilką ir nuvargusią žalią nusidžiūsią džunglę.

Laive beveik kas dieną mums besukinėjant laikrodį po pusvalandį atgal, visai pradėjom ne-

moj matydamas nepatikėtum jo abejingumą, kai iš už kalno išlendačiai dideliu greičiu mašinai, jis pačiu paskutiniu akimirkiniu duoda kelią ir su ja prasilenkia per plauką, o antrame šone, ak, varge, baisi baisi bedugnė.

Šalia sėdėdamas p. L. Gabriūnas mus ramina ramiai pasakodamas, kad šiuo keliu į dieną nudarda pakalnėn ne daugiau kaip šešios mašinos. Apie kalėdas tas skaičius pakyls tik iki dešimties.

Mes neturime pagrindo netikėti ir tyliai, nuo kito kito pasislėpę, apmąstome savo didžiulius gyvenimo nusidėjimus, viename antram suvirpa palūpis, ką žinai, gal ant greitųjų ir kokią poteri sumeta. Tačiau visi širdy su pasipiktinimu apmąstome Fordo gyvenimą — negi jis negalėjo susirasti kito amato, kaip tik dirbti automobilius, jei užsimanė praturtėti? Juk dabar, jei ne jis, ramiai sau keliautume ant mulo nugaros ir nekaršiotume sau, kad ši kelionė gal jau paskutinė.

Jau tur būt augstai užkopėme, kad pastatėme švarkų atvartus, nes švilpis vėjas pasidarė visai vėsus. Tik ūmai, mums nespėjus suvokti priežasties, stambiai laisais perliejo lietis, nors giedriame danguje spigino skaisai. Tiek saulė. Tik pravažiavę pastebėjome, kad mūsų mašina pravilpėjo pro krioklį, kuris savo vėsu vandenį pylė tiesiai ant kelio. Bet mašina staiga sustojo. Priešais mus už priekinių ratų pasikabinęs skersai kelyo riogsojo visai naujas sunkvežimis. Jo paskutiniai ratai kaboję kažkur bedugnėje ir kažkaip stebuklingai ant jo laikėsi dar kai kurie jo vežty prekų likučiai.

Mūsų fordukas beveik į kalną lipdamas pračiūžė pro jo priekinius ratus ir vėl vingių vingeliais pradėjome laistis žemyn. Kartais kelias išedavo į nedidelę lygumėlę, kuriose nepaprastai gražiai įrengti dvarų trobesiai, su amžinai žydinčiais įvairiaspalviais gėlynais, maldymosi baseiniais.

Ūmai vidury kelio pamatėme kažką dungsant. Laukdami visokių nemalonių netikėtumų, atidžiai stebėjo soferio laikyseną ir veiksmus. Bet nustebomė, kai jis greičio nemažindamas

važiavo krypties nekelsdamas. Ir po akimirksnio pamatėme, kai vidury kello gulėjo pastipės arklys, o ant jo sūtupe juodi paukščiai ramiai sau užkandžiavo. Šie paukščiai, kurie vadinasi gadillasai, yra tropikinių kraštų palaima, nes jie trumpiausiu laiku sulesia dvėselėnas ir tuo išgelbsti gyventojus nuo neįvengiamo choleros pavojaus. Jų medžiojimas yra uždraustas ir už vieno nušovimo yra nustatyta 5 pesų (2 dol.) bauda.

Paskutinis etapas

Plikais, saulės nudegintais, baltais kalnu skardžiais pora dešimčių mylių leidomės vis žemyn. Vėl pradėjo dvelkti karšto oro srovės ir mūsų kaktos aprasėjo stambiais prakaito lašais. Nuožulnesnėse atslaitėse ganėsi kur nekur baltos plačiaragės karvės. Toli apačioj baltavo miesto rūmai, mūsų šios šešerių valandų kelionės tikslas — Cali miestas.

Pirmą kartą pravažiūjojant šis miestas atrodė švarus, jame gausu gražių pastatų, paminklų ir palmių sodelių su žavingais gėlynais. Tačiau iš jo tik išvažiavus, pro jį tekančioje nemažoje, drumzlinu vandeniu upėje, apaugusioje neįžengiamais cukrinių nendrių miškais, vėl važdą gadino pūpsančios padvėsios karvės ir kiaulės.

Aerodromas, kurį pasiekėme už kelių minučių, įrengtas ištai galingai. Čia jau mūsų laukė birbdamas dvimotorinis lėktuvas, kuris turėjo mus nuvežti į galutinį šios kelionės tikslą: Medelliną.

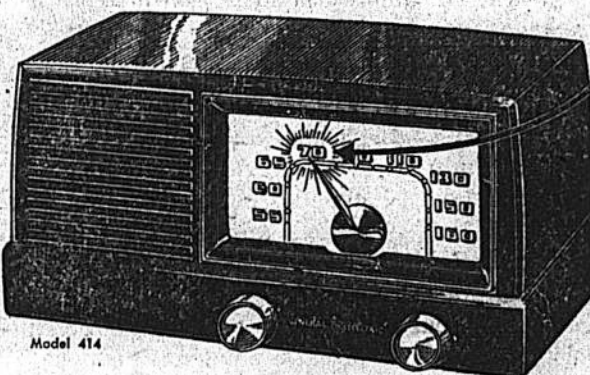
Atsivėlę su savo kelionės bičiuliais, kurie buvo pasirinkę krašto sostinę Bogotą savo tikslu, su didžiuliu nepasitikėjimu lipome lėktuvan. Nors jau prieš tai buvome gavę patikinimą, kad kolumbiečiai yra labai geri soferiai ir lakūnai, tačiau įvairūs šio krašto kontrastai, kuriuose labai krinta į akis apsilėdimas ir nedovanotinas nerūpestingumas, mums negalėjo įkvėpti perdidelio pasitikėjimo.

Nepilną valandą lėktuvas pasislokinėdamas skrido per aukštų kalnų viršūnes, pro kažkur apačioj mirguliuojančius kaimus ir miestelius.

Medellino aerodrome nusileidus neužilgo atvažiavo keli lietuvių, kuriems buvo praneštas mūsų atvykimas, mus pasiminti ir tapome dviem savaitėm apgyvendinti pas seniau čia gyvenančius tautiečius.

(Bus daugiau)

SPOTLIGHTS your station as you dial!

GE Dial Beam Radio

Imagine a radio with a traveling beam of light that "spots" each station as you dial! It's a G-E advantage that makes easy, accurate tuning a cinch! This streamlined beauty performs beautifully, too, with rich mel-low tone. It's smart to replace your old radio with a new G-E Dial Beam Radio today!

Choice of colors
Congo brown,
alabaster ivory,
Persian red

24.95

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave.

EX 1-0911

TREMTIES leidiniai

V. Putino — Mykolaichio ALTORIŲ ŠEŠĖLY, visos 3 dalys vienoje gražiai įrištoje knygoje, 4 dol.

Igno Šeiniiaus KUPRELIS, įrištas drobėje 2 dol.

Vytauto Alanto naujas romanas PRAGARO POŠVAISTĖS, 433 pusl., įrištas drobėje 3,5 dol.

Šios knygos — gražūs Jūsų buto papuošalas bei tinkamiausia dovana. Jas galima užsisakyti per TREMTIES atstovus.

Clevelandiečiai knygas gauna Dirvoje

Chicagoje užsisakomą šiuo adresu:

Mr. A. Siliūnas, 6125 So. La Crosse Ave.
Chicago 38, Ill.
ir kitose TREMTY skelbiamose atstovybėse.

P. Andrieušio „Sudiev kvietkeli“

„Pro trštas vyšnyno šakas, pro alyvų krūmus vasaros metu kelevis net negalėdavo įžiūrėti žemės sulindusios pirkelės, suramstyto tvarto ir pašalusto klijimo želmens. Tik tai vėlai rudenį, nukritus lapams ir šaliesiems vėjams kaukiant, žmogus praėjus galėdavo pamatyti Našliūno vargą“.

Vienas pirmųjų autorius nupiešė vaizdą Aukštųjų kaimo sodybos, kur taip pradeda savo gyvenimą vyraujantis apysakos aktorius: —

„Petruką gandrais atnešė ketvirtuoju iš eilės. Tačiau, guldymas jį ant lovos krašto, raudonblauzdis nepalikio marškonėje įvykio nei aukso anelį sidabro prakurtuvėms ir mažas rėksnys iki piemens amžiaus turėjo prasimaitinti tuo, ką tėvas iškapstys iš keturių dešimtinų smėlėtos, išdegusios žemės, tuo, kas atliko nuo sausų ir nederėms metų“.

Ryškios spalvomis pradeda Pulgis Andrieušis savo apysaką, vaizduodamas Našliūno vargą, kur dažnai „pro vyšnyną išmėdavo nedažytą karstelių ir Kryžakalnyje pakildavo po sausa dirvonu žeme“, kur tik „anksti pavasarį žmonės parpudavo Našliūno pirkelę“, nes „piemenavimas buvo Našliūno pramonė“. Įpyntos pramonės ratan Našliūno Petruką, autorius ir pradeda vaizduoti Petro Našliūno gyvenimo būdą, nuostabiai patrauklią spalvingame „Aukštųjų kaimo fone. Jau pirmasiais keliais puslapiais autorius išryškina piemenuko Petruko charakterį taip, kad pirmieji jo veido bruožai užintriguoja skaitytoją nekantrių žingeidumų, kaip gi klostysis to žmogaus tolimas gyvenimas? ...

O to žmogaus gyvenimas toliau vis patraukliau ir spalvingiau vaizduojamas. —

Piemenams amžių bepienaujant peržengus, Petrukas išsiunčiamas į „Pitaburką“, į ano prieškarinio meto Petrogradą. Sumenkęs, imantrijų užguitas, nešėkš aplėdžia pamiltus Viščius, kartu palikdamas ir piemenavimo dienomis įsižiūrėtą Takliutę. Po kelių metų prasikūres grįžta į Viščius žvalgytuvų, tačiau dėl savo kuklumo nesugeba reikiamai užsinekti išsiltęjį Takliutę ir vėl išvyksta į miestą. Netrukus išvyksta į Ameriką, iš kur po penkių metų grįžta dar geriau prasikūres, tačiau Takliutę randa jau ištekėjusią. Su dideliu šalteliu išvyksta į Rusijos gilumą, kur, geležinkeliose bedirbdamas, veda kitą moterį, susilaukia sūnaus ir tau po gausiai uždirbdamas pinigų, vis vildamasis vieną dieną grįžti į Viščius ir nusipirkti ten gerą ūkį kur nors „prie vandens“. Užvirus Rusijos revoliucijai, Petras Našliūnas praranda žmoną ir sūnų, o taip pat ir visas sutaupas. Grįžta į kaimą tik susitvėrusį Nepriklausomą Lietuvą, ir, įsikūręs Kaune, gėdijamasis, pradeda vėl iš naujo gyvenimą. Tuo metu į Viščius grįžta Takliutė, kuri taip pat buvo išvykusi su vyru į Rusiją ir taip pat grįžo į gimtąjį kaimą, savo vyrą revoliucijos audrose praradusi. Petras Našliūnas atsiveža į kaimą iš Kauno, veda, susilaukia sūnaus, iš savo santuokų pasistato Aukštųjų kaimo sodybos dvejus namus, tačiau laimės senatvės dienomis nedaug tesusilaukia. Palėistas į pensiją, įkurių nuomininkų terorizuojamas, Našliūnas praranda veržlumą gyventi, sugniūžta, ir išprotėjęs dainuoja „Sudiev, kvietkeli, tu...“.

„Toki buvo neramūs metai, žmonės devyniais balsais sušneko apie karus, girdi, nekrikštą japonas jau perdaug drąsiai ėmė lipti cėsoriui ant apyvarų. Kas gi matė tokią karalystę užkabintą, kepurėmis užmėtus ruskis tuos žmogūnus, kurie, girdi, net pageltę iš noro atimti Portartūrą“.

Apysaka baigiama fragmentu Viščių kaimo, kur „žilas kaip patsai Dievas“ sapninkas Pulpinas pasakoja kaimo vyrams

matęs sapne Petrą Našliūną, „dieveduodangy“: —

„...atsilapojęs juoda šinieliu, užmerkęs akis; ja, regis, parugę, saulė visur, taip gražu; Petrai, sakau, ja tu gi ko čia, tu gi tenai, Kaune, atsigulei, skaitos, ant visados. Šmėkstelėjo tik pro mane kaip šikšnosparnis, sukėlęs vėjelį man plaukuose ir, nieko nesakęs, prašūrenno vieškelį, išsuko Daryman, stabterėjo ties šv. Jonu, lyg ko įsiekodamas, persimetė per upelį, siūsterėjo į kalną prie didžiojo akmenio, — ai, bro, ir juo toliau, tuo didesnis! — tenai pakaboriavęs, Papjaulio juodaksnį viršūnę, nusilaukę prie Mykolo beržų, ja gi paskui, regis, suplaukusiais kaip rūtomis rugiais nusidavė į Kumšės parasties, ir paskui pabūdau...“

Po šių žodžių apysaka baigiama sakiniu, kuris mistiniu šviesraciu įsirežia skaitytojo išgyvenimam: —

„Viščių vyrai, baltais susėdę aplink stalą šilnų kolonijose ant kalno ties Tarpuraisiais, šį sykį nesijukė iš sapninko Pulpino, tik tyliai žiūrėjo pro langą į aukštą, pirmų šalnų nuskaidrintą dangų“.

Petro Našliūno asmenyje mūsų literatūros pasauliui Pulgis Andrieušis sukūrė vieną ryškiausių ir psichologiškai nuosekliausių tipų. Tai itin būdingas Lietuvos valstietis, gyvenimo aplinkybių išstumtas į miestus, užjūrus, tačiau niekuomet ne mažiausiu savo širdies sąnariu neapmireęs gimtajam kaimui. Pagaliau, jis ir grįžta į gimtuosius Viščius, tarytum amžinatvės žvalgytuvų, bet, deja, tik žilagalvio Pulpino, sapno vizijoje...

Pulgis Andrieušio „Sudiev, kvietkeli!“ tai — nagingos audėjos nuaustas kilimas, nuostabių spalvų deriniais vaizduojamas Lietuvos kaimo buitį, apipintą gražiausiais liaudies meno ornamentais.

Apysakoje — ištisa galerija nusisekusių portretų. — Senis Našliūnas, besisielojas metų metais dėl pasismaugusios Pavalduio skardelyje kumelės, pasak kaimo moterų, ir sūnų Petrą — miestus išvaręs dėl to arklio; piemenų viršininkas Zakarka su savo tošine, pyptinui juoku besijuokiant; jautrios širdies Našliūnienė, ne vien tik spalvius iš paraudusių akių skarelės kampu besišluostanti; Vėtrinio Takliutė, jau piemenės amžiuje besiskundžianti pūdymo smarve, vis miesto gyvenimo dūšaujanti, nepaisanti piršlių, kurie „čiūžėjo Vėtrinio atslaimę kaip žiogai sausam žiene“; čia vėl kaimo bernų karalius Mamertas, visų prašomas ir mylimas, siautėjęs kerštu dėl nepelnytų meilės Takliutei, dūkstas „kaip čepuose užragtas salyklas“; o kur dar visa aibė mažesniųjų veidų! Apysakos puslapiams jie slenka nenutrūkstama versme, mirga, keičiasi, ir vis tokie ryškūs, tikri, būdingi.

Didesnėje savo apysakos dalyje Pulgis Andrieušis vaizduoja augščiau kaimo gyvenimą anomis carinės Rusijos dienomis. Savaimė suprantama, kad, vaizduodamas Petro Našliūno gyvenimą nuo pat jo pradžios ligi pabaigos septintojo dešimtį, autorius negalėjo praeiti tylo mis ir pro didžiulius politinius įvykius. Tačiau ties tais įvykiais autorius neilgam tesustoja ir teprimena juos bendrais bruožais, dažniausiai pačių kaimiečių pastebėjimais:

„Toki buvo neramūs metai, žmonės devyniais balsais sušneko apie karus, girdi, nekrikštą japonas jau perdaug drąsiai ėmė lipti cėsoriui ant apyvarų. Kas gi matė tokią karalystę užkabintą, kepurėmis užmėtus ruskis tuos žmogūnus, kurie, girdi, net pageltę iš noro atimti Portartūrą“.

O čia vėliau ir Rusijos revoliucijos vaizdas, Petro Našliūno nupasakojamas Viščių kaimo vyrams.

„...Prie banko su baltais stulpais skarmaliai kurena ugnį, meta iš to gražaus rūmo pro langus popierių stirtas, verda košė dideliam katile, groja harmonikomis, ant medžių maskatuoja pakaruokliai, rėkia blevyžgas, šoka kazokų, kudloti valkatos, paleisti palaidi iš kalėjimų, sako pamokslus apie savivaldą“.

Būdingas ir Nepriklausomos Lietuvos prakūrų vaizdelis: —

„Prisirinko į geležinkelius puse skustų — pusė neluptų žmonių, vienas toks mandras vyras kas įsipašė mašinistų ir apdaužė garvežį; kitas pragrėžė vagoną su lašiniams, apšivogė; trečias, šumurlakio prisisamskęs, pamiršo perjungti leimą; bet kai vieną ir kitą pamerkė už grūtų, anam išrašė vilko bieliat, žmonės aprišo, prablaivė, o vietoj vieno išmesto laukė jau naujas, — taip ir ėmė lygintis galai, pamačius, kad valdžia, kokia ji ten būtų, bet, yra“.

Vaizduodamas Petro Našliūno gyvenimą Kaune jau Nepriklausomos Lietuvos sąlygomis, autorius nesuablonėja ir nenu-eina direktorių ar išelkvojimų temomis, kaip tai buvo vėrte pa-proči daugeliui mūsų rašytojų, kai jie tik išskeldavo savo vaizduojamą tipą iš kaimo į miestą, iš nieko besikuriantį Kaune autorius ir toliau palieka savo

Petrą Našliūną pozityviu, gyvenimišku tipu, nenutrūkusiu nuo bendrosios apysakos logikos. Likimo ištremtas pusbernio amžiuje į Petrapilį, iš čia į užjūrius, trumpam gražintąs į tėviškę ir vėl ilgiems metams iš-trenktas į Rusijos platybes, Petras Našliūnas išsilaiko tuo pačiu nuoširdžiu ir artimu Viščių kaimo žmogum. Grįžęs iš Amerikos, jis nedega neapykantą Mamertui, kuris keršto intryga buvo atskyręs jį nuo Takliutės: —

„...Užsiraugęs pas Padeksninį ilgėmis gėrynėms, vaišino, mylėjo. Škius, stebėjosi vyrai, kuomet pro senosios karčiamos langą pamatęs Mamertą, jam pamojo su užmanta ant šakutės silke, kviesdamas į jį. Dun. Nu, nu dabar tai jau bus — sulaukę kvapa vyrai sekė dryžomis akimis Petrą. Ir nieko nebuvo. Tik pasiguldęs ant savo krūtinės Mamertą amerikonas ėmė bučiuoti, verkti, vis sakydamas: „Bro, mum abiem purvinas virvės galas! Sėsk ir ryk mano degtinę, sanavagan!“

Apysakos ekrane be paliovos slenka ryškūs vaizdai, pasigerėtinu būdingumu vienas kitą pralenkdam, čia, žiūrėk, charakterius surikuodami, čia paskirus įvykius, čia paskirų žmonių išgyvenimus, čia vėl kaimiečių išmintį išskeldami, o ten vėl gamtos grožį išsklodami: —

„...Pamatęs savo žmoną belaužiančią prakurui nudžiūvusią obelės šaką, Sinklys kruvinai ją už tai sumušė, girdi, žmonės ims šnekėti, kad Sinklys jau obelėmis pradeda kurenti pečių“;

„...Išvažiavo... — krentant darbams iš rankų, dūsavu Takliutė. Dar metai, dar metai, o jau, žiūrėk, Abromo kambaryje ir piršlys, prisimerkęs, su pasikabinusiu sūriu trupinius ūsuose, baigęs oracijas, ims šnabzdėti: Takliot, eini iš metų, nesibrangink, sakė...“;

„...Platūs Viščių kaimo laukai, augsti dangum dengti gojai, gilūs ežerai ir skardūs Di-džiolaikių alksynai, daug laisvės. Mamerto jaunystei, tačiau jo dainos liūdno ne tik padū-mavusiais, parūkavusiais rudeniais, bet ir saulės pilnom dienom, kai viršum įkaitintų pilnų kalnelių vilnelėmis drėba vasara, kai nuo vandenų griausmingai plėsia ledų balandiniai vėjai“.

Ir čia pat, bevaizduodamas ne-

dėkingos meilės kartumuose skendinčio Mamerto nuotakas, autorius sustiprina tas nuotakas, kad ir tokiu vaizdeliu: —

„Nuo šakos ant šakos strykteli paukščiukas, tylus, nešnekus“.

Tai vienur, tai kitur, autorius paliečia ir socialinio gyvenimo apibraižas, tačiau į tendencijų pinkles neįsileidžia, o vien tik meistriskų plunksnos brūžių pastebi: —

„Sventorius ir klebonijos var-tai, suviekinio vieškelio skiriamai, stovėjo veidas prieš veidą. Klebonas, eidamas iš Dievo namų į savo žemiškuosius, pūslėdamas atsilūšus sūtonos skvernais, žygiuodavo pro čionai ir dingdavo stikliniame gon-kelyje, pasklėdęs aplinkui kvėpiandį mūlo dvelksnius. Čionai, iškilnioje pievelėje šventą dieną stoviniuodavo parapijos turčiai, gaudydami kunigų akis, — ar kartais nepasveikins, — skubėdami atkelti vartelius, jei-gu jie kartais būdavo uždaryti“.

O ten vėl įdomus vaizdelis, kur autorius aprašo atvykusią iš miesto į Viščius vaišėms Adalią su dviem savo dukrelėmis: —

„Plevena nuo kasyčių mer-gaitės kasnykėliai, gaudosi po trikampę pievutę, Viščių vai-dams aplink ratu sustojus, bi-jant artintis į tuos paveikslu-kus. Imis, regis, ir subyrės“.

Atvykęs pirmą kartą į Viščius vaišių iš Petrapilio, ypačiai po nepasisekusių žvalgytuvų, dėl Takliutės, miestiečiai apsirėdę Petras Našliūnas pasijunta sve-timas ir menkas Viščių aplinkai. O tasai jo išgyvenimas ypačiai užakcentuojamas vienu meistriš-

Iš laiško redaktoriams

AUSTRALIJOS VASARA...

Mūsų atstovas P. Lukošius, rašydamas laikraščio reikalais, apie Australijos vasarą rašo:

„Dabar čia yra vasara. Mums tas pats, kas žydams baisioji naktis.“

Iš dikumų eina žemė, taip, tikra žemė eina pasivaikščioti. Dangus staiga pasidaro tamsus ir iš už kalnų ateina žemė, tamsi, vietomis ruda, daugumoje, šurpą sukelenčią, juoda. Kiek tik akim užmatai visur žemės debesys artėja. Tvanku. Nėra

kuo kvėjuoti greitai nužūta Indijos vandenynan, o mieste lieka didelis sluogvanis žemės. Bet praėina žemės debesys, priemiesčiuose matai tropikines gėles, ir medžiai pilni paukščių sudaro stebuklingą rojų vaizdą. Bendrakeleivis — Dirvos skaitytojas, paklaustas pareikšti savo nuomonės dėl žavėtinio įspū-džio, atsakė: o, visgi, man gim-tojo kaimo kapai yra meiles-ni...“

Visų Gauting'o sanatorijų be-sigydantių lietuvių vardu gli-liausiai dėkojame už laikraščio siuntinėjimą. Vieninteliai, kurie mūsų neužmiršo ir teisingai įver-tino sunkią mūsų būklę, tai mie-li spaudos darbuotojai. Užsi-prenumeruoti mes neišgalime, bet labai prašytume nenutraukti, mielą laikraštėlį ir toliau siun-tinėti. Kadangi panaikinus Pie-tų Vokietijos kitas sanatorijas ir visus ligonis atkėlus į Gau-ting'o sanatoriją, tarp kurių buvo ir mūsų tautiečių, todėl Gauting'o sanatorijoje lietuvių skaičius pasiekė 80, tad vienas egz. kol pereina per tiek rankų, labai ilgai trunka ir susidėvi. Jei Tamstoms būtų imanoma, mes labai prašytume siuntinėti nors po 2 egz., tuo pačiu adr.

Šia proga, besitartinčių Ka-lėdų švenčių proga, visų vardu prašome priimti nuoširdžiausią

Juozas Žukauskas

LAUKIA TEVISKELĖS

Siūniu prenumeratos mokes-tį sekantiems metams, kad „TE-VISKELĖ“ neapleistumėte, o tobulintumėte ir plėstumėte, nes vaikučiai jos labai labai lau-čia...“

Jonas Česna

DEKOJA GAUTINGIEČIAI

DEL "TREMTIES" LEIDINIŲ

Paskutiniu laiku daug kas

"Dirvoje" teiraujasi, ar nega-lėtų gauti Putino "Altarių Se-šely", Ig. Šeinaus "Kuprelį" ir ypač naujausį "Tremties" lei-dinį — V. Alanto "Pragaro po-švaistės".

Pranešame, kad tuo tarpu te-belaukiame tų leidinių atkeliau-jančių. Kai tik jų turėsime, ta-tai bus paskelbta. "Tremties" atstovui St. Nasvyčiui dėl laiko stokos atsisakius nuo "Trem-ties" atstovo pareigų, Clevelan-de tą atstovybę perimti sutiko "Dirva". Taigi per "Dirvą" ga-lima išsirašyti ir pačią "Tremtį" ir bus galima gauti jos leidinius, tačiau užsirašiusieji turės kiek tų leidinių palaukti, iki jie ateis.

Kiti "Tremties" atstovai JAV yra:

Mr. A. Siliūnas, 5125 So. La Crosse Ave., Chicago 38, Ill.

Mr. W. Stuoogis, 1037 Darrow Ave., Evanston, Ill.

Mr. V. Pauza, 9124 Quincy, Detroit 4, Mich.

Mr. Jonas Česna, 212 — E. Illinois Ave., St. Charles, Ill.

THE MAY CO'S BASEMENT

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

Sausio išpardavimai! Visam krašte garsūs

„Fruit-of-the-Loom“

PUSDROBĖS

iškilios

APATINĖS

Garantuoti be sąlygų

\$

Dydžiai 34 iki 44

Extra dydžiai, 46 iki 52

1.29

Pilno iškarpimo patogiai pasiūtos geros rūšies pus-drobės "Fruit-of-the-Loom", be sąlygų garantuotos. 4-opo stiliaus iškilumai, standžios išvaizdos, su dailiai siuvinėtais apvadais. Tik baltos.

Paštu ar telefonu užsakymai 2 ar daugiau — Saukit CHerry 1-3000

Basement Lingerie Department

Karo itampa...

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

žadėjo suteikti duomenis apie 50,000 belaisvių, daugiausia pie-tų korejiečių, o vyriausias ki-niečių vadas Mao naujų metų proga pasakytų kalboje nuro-dė į amerikiečių "imperializmą" ir į reikala toliau tęlti pajėgas jam atsisipirti...

AR BAUS VENGRIJĄ?

Metų pabaigoje amerikiečių visuomenę gerokai jaudino veng-rų pareikalauti 120,000 dol. iš-pirkti per mėn. laiko kalintus amerikiečių paklydusius lakūnus. Vyriausybė sumą vengrams su-mokėjo, drauge pabrėždama, kad amerikiečiai savo žygiu parodo vertingą paskiro individo laisvę. Nors lakūnai grąžinti, tačiau Amerika, jausdamasi pažeista savo prestiže, dar svarsto gali-mybes komunistinę Vengriją viešai, taip sakant, pirakinti prie gėdos stulpo. Po represinių priemonių — prieš naujus me-tus uždarius du vengrų konsu-latus ir uždraudus JAV pilie-čiams keliauti į Vengriją, šiuo metu pats prezidentas svarsto reikalą vengrų žygius iškelti JTautų susirinkime. Atrodo, kad tai bus galima įvykdyti tik rūg-sėjo m. sesijoje, nes šiuo metu joks neskubus reikalas nebegali būti įrašytas į susirinkimo die-notvarkę.

V. Rimvydas

DIRVĄ UŽSISAKYTI

galima ir šiandien, nėra reikalo

laukti nei metų, nei mėnesio

pabalgo!

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

PAZVELGUS PRAEITIN

1889, gruodž. 31. — Plymouth, Pa., lietuviai mėgėjai pirmą kartą Amerikoje suvaidino veiklą, "Be Sumnenės" (Be Sąžinės). Žiūrėtojų susirinko iš plačių apylinkių apie 400.

1899, gruodž. 27 — Rengiantis lietuviams dalyvauti Paryžiaus parodoje, Amerikos lietuviai surinko virš \$1000 aukų lietuvių skyrui įrengti.

1915, gruodž. 30 — Tėvynės Mylėtojų draugija išleido "Širdis", A. Strazdelio raštus, ir "Motina ir Jos Rūpesčiai". Išdėturėjo \$3,300.

Gruodž. 26, 1917 — "Naujieji" nr. 298 socialistų vardu agituoja, kad Lietuva pasiliktų prie Rusijos.

1923, gruodž. 24 — Atvyko iš Lietuvos maj. Paulius Žadeikas, paskirtas Lietuvos konsulu Chicagoje.

1923, gruodž. 24 — Atvyko iš Lietuvos tautininkų studentų delegacija rinkti aukas studentų bendrabičiui Kaune. Socialistai, komunistai ir katalikai sukėlė prieš juos žiauria agitaciją.

KATALIKŲ MOKSLEIVIJA

Amerikos katalikų vadai susirūpinę, kad apie 5,800,000 katalikų jaunimo lanko ne katalikiškų parapijų mokyklas, gimnazijas ir kolegijas, bet įvairias kitas mokyklas.

Tie 5,800,000 mokinių sudaro 63 nuoš. viso šioje šalyje skaitomo katalikų mokyklinio amžiaus jaunimo.

Pradžios mokyklų mokinių, ne katalikiškose mokyklose yra apie 4,000,000; gimnazijose — 1,500,000; kolegijose ir universitetuose — apie 300,000.

1951 METŲ DERLIUS

U.S. agrigultūros departamentas skelbia, kad 1951 metų derlius visoje šalyje bendrai buvo trečias didžiausias istorijoje, nežiūrint kukurūzų ir medvilnės nukentėjimo. 1948 ir 1949 metais buvo kiti didžiausi derliai.

Bendrai 1951 metų derlius, gyvulių prieauglis ir gyvulių produktai sudarė naują rekordą.

Kornų (kukurūzų) buvo numatyta 3,375,000,000 bušelių; bet gauta 2,941,000,000. Taigi, 147,000,000 bušelių mažiau. Tas, sako, privers ūkininkus kitais metais mažinti gyvulių skaičių, nes truks pašaro.

Kviečių šmet gauta 987,474,000 bušelių (1950 metais 1,019,389,000 bušelių, ir vidutiniškai per praėjusius 10 metų po 1,071,310,000 bušelių).

Amerikos ūkiai pastaraisiais metais neteko apie 500,000 darbininkų, kurie suvažiojo į miestus. Dabar ūkiuose samdytų darbininkų skaičius siekia 9,500,000. Normalis ūkių darbininkų skaičius prieš kelis metus buvo apie 12,000,000.

BEREIKALO BAUGINASI

Kai kalbama apie 1952 metais reikalingą išrinkti prezidentu respublikoną, mūsų naujakuriai Amerikoje rodo nepagrįsto susirūpinimo, — kad išrinktas prezidentas respublikonas gali panaikinti demokratų įvestas socialines apdraudas. Nebijokit, Amerikoje tokios tvarkos nėra, kad kitas prezidentas ėmęs valdyti atmetų viso kongreso pravesčius įstatymus. Tas apdraudas priėmė demokratų ir respublikonų kongresas bendrai.

Iki šiol atmetas tik vienas visuotinis įstatymas, buvęs net konstitucijos priedu, tai prohibicijos įstatymas, kuris buvo blayvininkų pastangomis praves-tas pirmo pasaulinio karo metu, uždraudžiantis parduoti svajinančius gėrimus, kas pasirodė

didžiausia nesamone. Bet tas įstatymas buvo priimtas prie demokrato prezidento Wilsono ir jį panaikino demokratas prezidentas Rooseveltas.

Kartais iškyla kai kurių įstatymų panaikinimo klausimas, kaip pav. demokratų užsispyrimas atmesti Taft-Hartley darbo santykių aktą, kuris suvaržė uni-jų vadų sauvėlę ir darbininkas gali laisvai gauti darbą dirbtuvėje. Jeigu ne šis įstatymas, veik visi tremtiniai ir šiądien gal būtų neįprasti į darbus, nes unijos kovoja prieš imigraciją, suvaržė ateivbę, ir nenorėjo įsileisti DP į Ameriką. Dabar įsigauti į darbą tremtiniam, jeigu ne Taft-Hartley įstatymas, būtų reikėję visokiais uni-jų viršininkų papirkimais, o iš kur būtų tas sumas sugraibę?

Tik vienas pavyzdys: prieš Taft-Hartley įstatymo įvedimą, depresijos laikais, kai statyboje darbai buvo sustoję, krautuvės ar įmonės savininkui nebuvo leidžiama pačiam savo įstaigą pasitaisyti, išdažyti, turėjo samdyti unijos darbininkus (ir dabar taip yra), tačiau šuo buvo pakastas štai kur: reikėjo kreiptis į unijos viršininkus prašyti darbininkų, ir jie pastatydavo kainą, sulig įmonės didumo. Duosi jiems tokią ir tokią sumą kyšių (kartais šimtais ir net tūkstančiais dolerių) tai gausi darbininkus, o jeigu ne tai lauk ir tylėk... ir darbininkai, kurių buvo kiek nori, turėjo mokėti kyšį, kad leistų juos į darbą.

Kas pats savo gyvenamą namą dažė, unijos pasamdyti niekšai nakties laiku naujai nudažytą namą taškėdavo raudonais dažais.

Tai tik pora pavyzdžių iš tūkstančių, kokią sauvėlę uni-jų vadai buvo įgavę už paramą prezidento Rooseveltui rinkimų metu. Tos visos niekšystės priver-tė išleisti įstatymą, kurį respublikonų kongreso diduma prave-

PRANEŠIMAS STUDENTAMS

Š. m. vasario mėn. įvyksta Lietuvių Studentų Sąjungos JAV narių referendumas įstatų reikalui. Įstatai aprobuoti visuotinio suvažiavimo ir iki šiol, kol visa studentija dėl jų nepasiskė, buvo laikomi tik laikinai galiojančiais. Platesnių studentų sluoksnių pasisakymas S-gos įstatų reikalui sustiprins pačios S-gos padėtį ir palengvins jos tolimesnę veiklą, įplietindamas, be kita ko, ir laukiamąjį Studentų Šalpos Fondą. Studentai kviečiami gausiai šiam referendumui dalyvauti.

Tam reikalui tie kurie šiais mokslo metais nėra užsiregistravę S-gos ar skyrių valdybose, prašomi iki š. m. sausio 23 d. (pašto anspaudu data) Centro Valdybos sekretoriui Vyt. Lapinskui (714 W. California, Urbana, Ill.) pranešti savo pavardę, vardą, adresą, universitetą, studijų šaką ir klasifikaciją (akademinių statusų). Vėliau įsiregistravusiems Sąjungos nariams dėl techninių kliūčių šiame svarbiame referendume dalyvauti nebus galimybių. Įsiregistravę pereinasi mokslo metais S-gos narys pagal įstatus lieka narių tik vieną sekantį semestrą.

Lietuvių Studentų S-gos J.A.V. Centro Valdyba

dė, bet demokratams pasidarė nemalonu, nes tas atėmė demokratų duotas uni-jų viršininkams privilegijas. Demokratams nepatinka Tafto reikalavimas panaikinti slapta Teherano, Jaltos ir Potsdamo sutartis su Stalinu, ir už tai jie jį smerkia.

Rimtų darbininkų bendrai slapta palinkimas prie senatoriaus Tafto pasireiškė pernai jo rinkimuose atgal į senatą. Nors unijos ir visa demokratų administracija, Taft-Hartley aktą kaip didžiausią bausbą statė prieš šakin, reikalaujanti Taftą išmesti iš senato ir išrinkti demokratą. Taftas gavo didžiausią istorijoje balsų daugumą, virš 430,000 negu gavo jo oponentas.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.

Antanas Česonis, 620 W. Cross St.

So. Boston, Mass.

Brunonas Kalvaitis, 545 East Broadway.

Brockton, Mass.

Baciulis A., 22 Intervale St.

Chicago, Ill.

Jonas Paplėnas, 4416 So. Hermitage Ave. YA 7-0191

Dayton, Ohio

J. A. Urbonas, 1302 Lamar St.

Detroit, Mich.

L. Bulgaras, 7313 Navy Ave.
Vl. Pauža, 9124 Quincy Ave.

Newark, New Jersey

A. S. Trečiokas, 314 Walnut St.

New Yorke - Brooklyn

Antanas Sodaitis, 57-56 63rd St., Maspeth, N. Y.

Waterbury, Conn.

Vladas Varneckas, 2157 N. Main St.

Hamilton, Canada

Bronius Vengrys, 227 Brant St.

Montreal, Canada

Stepas Kęsgaila, 6882 Beaulieu St.

Toronto, Canada

Jonas Paršeliūnas, 62 Pauline Ave.

Anglijoje

Br. Daumoras, 38 Melville Rd., Coventry.

Australijoje

Povilas Lukošius, Box 1665 M, G.P.O., Adelaide, S. A.

Venecueloje

Antanas Diržys, c/o Crisalerias Nacionales, S. A.
Apartado 4532, Maracay.

PIRMAS 1952 METAIS

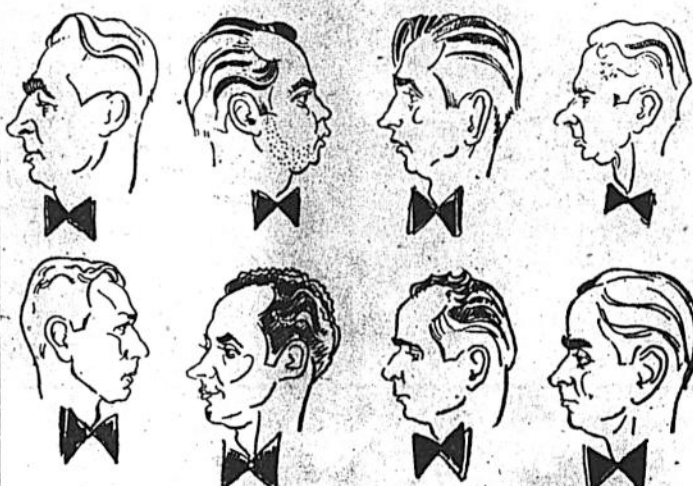
KONCERTAS - BALIUS

IVYKS

Lietuvių salėje, sausio 13 d.

Koncerto programą išpildo:

JULIAUS KAZENO oktetas, buvusi Chicagos civic operos baletų šokėja RUTH PRYOR, baletų artistas JAU-NUTIS PUODŽIŪNAS ir solistė ALDONA STEMPU-ZIENĖ

OKTETO DAINININKAI, pirmą eilę: J. Kazėnas, A. Kazakevičius, L. Sagys ir L. Kazėnas; antroje eilėje: V. Raulinaitis, K. Marcinkevičius, A. Liutkus ir A. Kavaliūnas

Baletų artistai: Ruth Pryor ir Jaunutis Puodžiūnas

Koncerte kalbės J. J. Bačiūnas

Solistė Aldona Stempuzienė

Baliaus metu gies R. Gylis kapela

Bilietai po 2, 1,50 ir 1 dol.

Pradžia 6 val.

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo programa DIRVOS spausdinimo priemonėms pagerinti auksio šie skaitlytojai:

Papartis T., Chicago	\$1.00	Rinkūnas A., Detroit	\$1.00
Kriščiūnas P., Chicago	\$1.00	Vilkišius M., Lawrence	\$1.00
Šeškes M., Cleveland	\$1.00	Petrauskas Vl., Waukegan	\$1.00
Rauktytis J., Worcester	\$1.00	Cijunskas J., Rochester	\$1.00
		Baltrušaitis Vl., Rochester	\$1.00
		Saunoris Ant., Rochester	\$1.00
		Eigelis J., Chicago	\$1.00
		Strimaitis E., Cleveland	\$1.00
		Vaišnys A., Waterbury	\$1.00
		Thomas S. T. Dr., Clevel.	\$1.00

Jau išėjo iš spaudos PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS LEIDYKLOS išleista knyga — geriausia kalėdinė dovana —

TĖVŲ PASAKOS

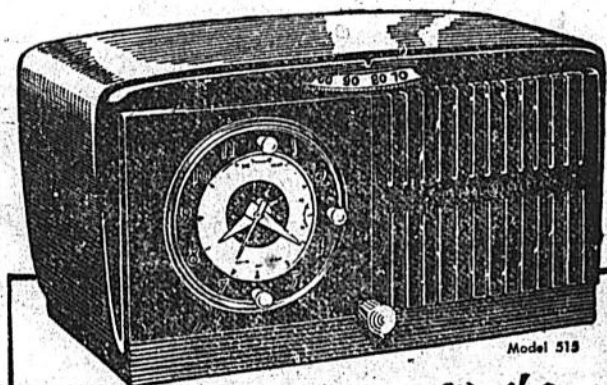
Iš lietuvių pasakų lobyno parinko ir skaityti paruošė A. GIEDRIUS, iliustravo dail. J. KAMINSKAS. Knyga kietais viršeliais, 150 pusl., didelio formato, su plačiais autoriaus įvadų apie lietuviškas pasakas. Kaina \$1.90

Be to, leidykloje dar galima gauti:

1. LIETUVIŲ KALBOS VADOVAS, Prof. P. Skardžius ir kt.	\$4.50
2. PRINCAS IR ELGETA, Mark Twain, apysaka	1.20
3. NORMUOTOS SYPSENOS, Brazvilis, fejletonai	0.25
4. ŽEMĖS PAKOPOS, J. Baltrušaitis, eilėraščiai	0.75
5. RUTELĖ, Gerutis, skaitymai 3 sk., gamta	2.00
6. TĖVELIŲ PASAKOS, A. Giedrius	0.25
7. VILKAS MESKERIOTOJAS, Pr. Šmėrys, eil. pasaka	0.25
8. TOLUMOS, F. Kirša, eilėraščiai	0.75
9. DAILI SAULUTĖ, Kolba, spalvoti piešiniai vaikams	0.50
10. PO RŪŠIUOJŲ DANGUM, L. Šeštokienė, novelės	0.25
11. Lietuvių k. gramatikos, geografijos, istorijos, gamtos m. ir skaitlavimo vadovėliai po	0.50

Platintojams nuolaida. Kreiptis: Litauisches Zentralkomitee, Verlag (20a) Hannover, Hegelstr. 7, Germany ir pas vietos platintojus.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Leidykla

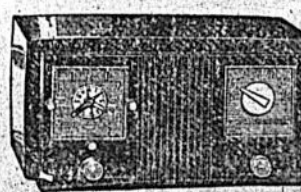

Wake up to music with the WORLD'S MOST USEFUL RADIO!

Wakes you to sweet music. Turns appliances on or off. Turns itself off after you go to sleep. Accurate General Electric clock tells time even in the dark. In Persian red, alabaster ivory, Congo brown, or porcelain white. 39.95

CLOCK-RADIO

WORLD'S MOST POWERFUL CLOCK-RADIO

Has extra tube to bring in distant stations sharp and clear. This deluxe G-E has all automatic features described above. In deep cordovan plastic. 39.95

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave.

EX 1-0911

Clevelande ir APYLINKĖSE

PAMALDOS UŽ A.A. PREZIDENTĄ A. SMETONĄ

Artėjant aštuntosioms Prez. A. Smetonos mirties metinėms (sausio 9 d.), Clevelando Naujosios Lietuvos Parapijos bažnyčioje šį sekmadienį, sausio 6 d., 10 val. bus pamaldos už jo vėlę.

TAUTINĖS S-GOS SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Tautinės Sąjungos skyriaus narių susirinkimas įvyks sausio mėn. 6 d., 11 val. 30 min. lietuvių salėje. Susirinkimo metu V. Rastenis skaitys paskaitą "Srovinės ir bendrinės vėlkos problemos". Į paskaitą kviečiami visi clevelandiečiai, ypač jaunimas, kurie domisi šiais klausimais.

Visų narių dalyvavimas būtinas, nes yra daug aktualių, svarstytinų reikalų.

KONCERTAS — BALIUS

ruošiamas Tautinės S-gos Clevelando skyriaus, įvyks sausio 13 d., 6 val. vakaro. Koncerto balius bilietai po 2,00, 1,50 ir 1,00 dol. Visos vietos numeruotos. Bilietai jau gaunami Dirvos redakcijoje ir koncerto dienos kasoje. Įsigykite iš anksto, kad turėtumet gerą vietą. (Žiūr. 6 psl. skelbimą)

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS VAKARAS

Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių užbaigai šį šeštadienį, sausio mėn. 5 d. ALTO Clevelando skyrius rengia linksmą vakarą Lietuvių salėje.

Vakaro programoje VI. Brazulio dramos studija, dramos vadovui rezisuojant suvaidins linksma A. Gustaičio komediją "SILKINIAI PANČIAI". Po vaidinimo šokiai ir skanus bufetas.

ALTas tikisi, kad Clevelando lietuviai šį vakarą gausiai apsilankys ir tuo pačiu parems Amerikos Lietuvių Tarybos darbų vykdymą.

Vakaro pradžioje 7 val. vakaro. Bilietai po \$1.— ir \$1.50 iš anksto gaunami pas ALTO valdybos narius ir vakaro dieną prie įėjimo.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKINIAMS

Lituanistinės mokyklos jau

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudonai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, ne gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
609-12 Society for Saving Bld
Telef.: MAIN 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

Mūsų specialybė virtuvių, vonių, arkų ir spalvotų langų PERTAISYMAS

Taip pat popieriuojame arba dažome kambarius

K. ŠTAUPAS

16908 Endora Rd. KE 1-8794

Mielam tremtinių geradariui,

PETRUI P. MULIOLIUI,

dėl tragiškos nelaimės jo sūnaus JUOZO šeimoje, glaudusią užuojautą reiškia

Clevelando Lietuvių Tremtinių
Draugijos Valdyba

Liutkus ir E. Jarašijūnas.

Valdybos adresas: E. K. 1025
E. 74th St., Cleveland 3, Ohio,
telef.: EX 1-9669.

ATVYKSTA J. BAČIONAS

J. J. Bačiūnas, senosios Amerikos lietuvių kartos visuomenininkas, kurortų organizatorius ir lietuviškosios spaudos rėmėjas, iš Tabor Farm sausio mėn. 12 d. atvyksta į Clevelandą dalyvauti pasitarime "Vilties" draugijos reikalais. Jis taip pat dalyvaus sausio 13 d., 4 val. ruošiamame ALTO Tautinės S-gos koncerte ir clevelandiečiams tars žodį.

DIDELĖ NELAIME MULIOLIŲ ŠEIMOJ

Pereitą trečiądienį net visą Clevelandą, o ypač Clevelando lietuvių sujaudino nepaprastai skaudi nelaimė, palietusi Muliolių šeimą. Staiga žuvo pusė ats. pulkininko Juozo Muliolio (Mull) šeimos: du vaikai ir žmona. (Pulk. J. Muliolis yra visų clevelandiečių lietuvių gerai pažįstamo P. P. Muliolio sūnus).

Juozo Muliolio šeima gyveno arti prie ežero. Vyresnysis 9 metų sūnus išėjo prie ežero ir įkrito į vandenį tarp ledų. Kaimynė išpėjo motiną, toji šoko gelbėti, o paskui ją išbėgo ir kitas sūnelis, 3 m. amžiaus. Gelbėdama sūnų, nuskendo ir motina, o paskui ją ir tas mažukas įkrito į vandenį, nenusimandamas į kokią pavojų jis bėgo paskui mamą.

Per kelias minutes liko tik pusė šeimos: tėvas, 5 metų sūnelis ir vos 5 mėnesių dukrelė. Motina ir mažasis buvo surasti ir palaidoti peritą šeštadienį, o vyresniojo sūnaus kūno ligi šiol neranda.

JAUNIMO VAKARAS

Jaunimo vakaras, kurio programą išpildys jaunieji Clevelando lietuviai, įvyks lietuvių salėje sausio 20 d.

Programą išpildys jaunieji pianistai, daininkai ir dailiojo žodžio menininkai. Po programos Clevelando lietuviškajam jaunimui ruošiamas pobūvis. Vakara rengia Kultūros Fondas.

ISBRAUKĖ J. ARMONĄ

Lietuvių Politinis Klubas Clevelande, savo posėdyje gruodžio 28 d. nutarė išbraukti iš savo narių tarpo Joną Armoną.

PRANEŠIMAS

Pranešu savo gausingiems lietuviams klientams, kad pakeičiu darbo valandas šitaip:

10 iki 5, vakarais tik susitarus

Trečiądieniai visi uždaryta

DR. L. A. STARCE

Optometristas

Akių patikrinimas — Visoks regėjimo gydymas
6411 St. Clair Ave. HE 1-1123

NAUJA KRAUTUVĖ

žaislai Berniukams įvairaus amžiaus

Mergaitėms Sporto ir meškeriojimo reikmenys

SUPERIOR SPORTING GOODS CO.

6216 Superior Ave. Cleveland, Ohio

To nutarimo priežastis — paskutiniu laiku neįmanoma pasireikšti J. Armono akcija viename Clevelando dienraštyje prieš lietuvių naujakurius, kur jis, pasigavęs vieną kitą kur nugarįstą posakį, saviškai tą išaiškindamas, ėmė visai nepažįstamai juodinti amerikiečių visuomenės akys visus po karo atvykusius lietuvius.

KALEDŲ EGLUTĖ

Clevelande esantiems lietuvių vaikams Lituanistinė mokykla gruodžio 30 d. lietuvių salėje suruošė eglutę.

Eglutės metu į sceną buvo išvesta nepaprastai daug, gražiai aprengtų vaidintojų ir šokių, kurie buvo neparuoti, salėje sėdėjusieji negirdėjo ką ten jie vaidina. Užsitusus nepaprastai ilgai visokiems vaidinimams, nebeliko laiko pasireikšti ir Kaledų Seneliui, kuris atnešė tikrai gausius vaikams dovanas, parūpinant Tėvų komiteto.

Ruošiant tokias eglutes, reikėtų rimtai padiskutuoti vaikų pobūvių programą, ir jų organizacinę tvarką.

BIJO LIETUVĄ MINETI?

Gražu, kai bent du kartus per metus — per Bernelių mišias ir per Prisišėlimą — lietuvių ir lietuviams patatytose Sv. Jurgio parapijos bažnyčioje gausiai susirenka senieji ir naujieji lietuviai ateiviai ir jų vaikai, gražu, kai tokių iškilmingų pamaldų metu klebonas sveikina tikinčiuosius ir sako pamokslą pirmoje eilėje lietuvių kalba. Bet negražu, kai lietuviškos bažnyčios sakykloje bijoma ištarti Lietuvos vardas. Pav.: klebonas kun. Vilkutaitis, pats būdamas lietuvis, Bernelių mišių pamokslė jautriais žodžiais paminėdamas milijonus žmonių, kurie už geležinės uždangos kėncia persekiojimus ir negali laisvai švęsti Dievo Sūnaus gimimo šventės, kaip čia mes švenčiame, nei vienu žodeliu nepaminėjo Lietuvos, kuri yra žiauriausio masolių okupacijoje, ir lietuvių tautos kamieno, kuris yra tų paminėtų milijonų skaičiuje...

DU KARALIAI VESTUVĖSE

Praėjusį šeštadienį, Lietuvių salėje įvykusio čiuurlioniečio Vytauto Muliolio su Aldona Ramanauskaitė vestuvių puotą aplankė du karaliai — Baltazaras ir Kasparsas, kuriuodu (B. Auginas ir V. Raulinaitis) padainavo specialiai jaunavedžiams sukurta dainą. Šliūbo metu bažnyčioje giedojo solo p. A. Stempuzienė. Buvo daug sveikinimų.

ISVYKSTA CHICAGON

"Draugo" dienraščio bendradarbių klubo kviečiamas, čiuurlionio ansamblio vadovas Alf. Mikulskis išvyksta Chicagon dalyvauti sekmadienį įvyksiančiame 1000 dolerių premijos įteikimo akte. Premijos komisija yra gavusi septynis romanus, iš kurių vienas bus išrinktas premijuoti.

LIETUVIAI DVIEJOSE FILMOSE

Šiuo metu Clevelando kinuose rodomos net dvi filmos su lietuvišiais pagrindinėse rolėse. Vienoje filmų — "Malūnas ties Po" (Loved Mall) šalia italų aktorių pasirodo Pranešimoje jau spė-

jės pagarsėti Jokūbas Šernas, Lietuvos Nepriklausomybę pasirašiusio J. Šerno sūnus. Filma italų gamybos ir vaizduoja malingininkų ir kaimiečių gyvenimą. Kitame miesto centro kine (Allen) rodomoje filmoje "Dis-tant Drums", iš 1840 m. kovų su indėnais Floridos džiunglėse, šalia žinomojo Garry Cooper svarb. moterišką vaidmenį vaidina Dirvos skaitytojams pažįstama Aldona Pauliūtė — Mari Aldon. Tai jau antra filma su šia lietuvaite, parodyta Clevelando kinuose. (al.)

KURSAI BRAIZYTOJAMS

P. L. I. A. S. Clevelando skyrius, susitaręs su L. Tr. B. V-ba, numato artimiausioj ateity suruošti mech. braižybos kursus. Kursus galės lankyti visi, turį gimnazijos išsilavinimą. Platesnė informacija išgirsite specialiai tam šaukiamam susirinkime, kuris įvyks š. m. sausio mėn. 6 d., 11:30 Lietuvių mažojo salėje.

GALITE GAUTI NAUJŲ KNYGŲ

Dirvos redakcijoje kiekvieną dieną galite gauti naujai išleistas knygas. Jau turime: Meškiukas Rudnusiukas, Lietuvių Tautosakos Lobynas, Kuprelis ir kt.

CLEVELANDE 16% NEGRŲ

Cleveland Press paskelbė, kad per paskutinius 10 metų nepaprastai padidėjo negrų. Jų šiuo metu Clevelande yra virš 148.000, kas sudaro 16,2% visų Clevelando gyventojų.

NAUJI CLEVELANDIEČIAI

Į Clevelandą neseniai atvyko apsigyventi prof. gyd. Juozas Bagdonas su žmona ir žinomas skautų veikėjas pulk. Šembergas.

REIKIA PADĖTI

išlaikyti vienintelei lietuviškajai gimnazijai laisvajame pasaulyje — šešioliktosios Vasario gimnazijai Diepholze (Vokietijoje). Nors vieno dolerio auką šiam reikalui prašoma siųsti šiuo adresu: S. Laniauskas, 1434 E. 95 St., Cleveland, Ohio. (Telef. CE 1-2173). Suaukotieji pinigai per BALFą tuojau pat persiunčiami gimnazijai.

PARDUODAMAS NAMAS

\$12.000

Parduodu savininkas. East 66th arti Superior. Dvigubas, 3 butai 4-4-7. Trys vonios, karštas vanduo.

HE 1-5357

GREETINGS

To Our Friends and Patrons

The Variety Hardware

Company

We Carry a Complete Line of Hardware Supplies

848 East 105th St. GL 1-0612

GREETINGS

To Our Patrons and Friends

Rieth's Automotive Supply Co., Inc.

2001 Clark Ave. CH 1-5425

SERVICE PARTS CO.

Complete Line of Replacement Parts for Cars and Trucks. Automotive Machine Shop Service. 1452 West 25th St. MA 1-4808

Lietuvių Klube, 6835 Superior Ave., klubo nariams ir svečiams penktadienį vakarais esti bulvinių blynų ir žuvies vakarienė ir šokiai su gera muzika žemutinėje Lietuvių Salės patalpoje.

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas

Popieriuotojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo sutelkiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telef.: POTomac 1-6899

Clevelandiečių pasirinkimas
DAUGIAU KAIP PER 57 METUS
MONCRIEF SILDYMO SISTEMOS

THE HENRY FURNACE CO., Medina, Ohio

PRANEŠIMAS

Svarbu įsidėmėti, kad LIETUVIŲ BANKE už santuokas įdėtas iki 1952 m. sausio 10 dienos palūkanos bus skaičiuojamos nuo sausio 1 dienos. Pasinaudokite šia proga.

Lengvai prieinama taupymo vieta — LIETUVIŲ BANKAS.

Taupymas yra Federal Insurance Corp. — JAV valdžios saugumo užtikrintas — kiekviena knygutė iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.
Trečiądieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudus-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas varantuojuina. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515
WM. DEBBS PAINTING CO.
WM. DEBBS
Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

I J SAMAS JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Ziedų, Laikrodžių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė

Aldona Wilkeli - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Dellą E. Jakubs & William J. Jakubs
Licenzijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicott 1-1793

Reakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: ENdicott 1-4460.
Redaktorius Vincas RASTENIS (buto telefonas: Uth 1-6747) Redaktorius Bala GAIDZIUNAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

APsilankymas Paryžiuje

Paryžiuje posėdžiauja Jungtinių Tautų Organizacijos visuotinis delegatų susirinkimas. Nėra sprendžiamų ar bent svarstomų pasaulinės politikos klausimų. Lietuvos delegatų oficialiai ten nėra. Bet vistiek mums visiems rūpi, kad tie, kurie svarsto ar sprendžia pasaulinės politikos reikalus, nepamirštų ir Lietuvos reikalų. Todėl suprantama, jog tokiais atvejais svarbu bent iš šalies oficialius delegatus informuoti, su jais susitikti, pakalbėti, įtikinti... JTO susirinkimas tam yra gera proga.

Ši proga nebuvo užmiršta ir yra dėtos pastangos ją, kiek apimybės leidžia, išnaudoti. Prieš Kalėdas Paryžiuje lankėsi Dipl. Seferas min. S. Lozoraitis ir Vilko pirmininkas M. Krupavičius su Vilko užs. reik. tarnybos vadovu J. Brazaičiu.

Vilkas "Draugo" pranešimu, įteikė Jungt. Tautoms memorandumą rinkinį apie genocidą (visi memorandumai nuo 1946 metų) prie kurio prideda lydimasis raštas, atskirai dar išdėstas dabartinę tragiką Lietuvos būklę. Tas memorandumų rinkinys su kalbama raštu įteiktas sesijos pirmininkui ir JTO gen. sekretoriui.

Nurodoma, kad Vilkas "šėsi" iniciatyvos kviešti PLB atskirti kraštų ir visų organizacijų vadovybes kreiptis į JT delegacijas raštais, įrodančiais, kad visos sovietinės režimas yra nuolatiniams nusikaltimams.

Tuo tarpu nėra žinių, ar Vilko vadai turėjo progos asmeniškai matytis su kuriais nors kitų kraštų diplomatais, ar tas apsilankymas apsiribojė tik pasitarimu su komisija, sudaryta ir Paryžiuje gyvenančių lietuvių, kuriai yra pavesta, pagal galimybes, kontaktuoti ten dabar viešėčius įvairių kraštų diplomatus bei spaudos atstovus. (Atrodo, ir tą memorandumų rinkinį įteikė paryžiečiai, o ne iš Vokietijos atvykusieji Vilko vadai).

Min. S. Lozoraitis, kaip pranešama, turėjęs progos, žinoma, kaip stebėtojas, dalyvauti visoje eilėje JTO plenumo ir komisijų posėdžių. Ta proga turėjęs visą eilę pasikalbėjimų su iš senesnių laikų pažįstamais diplomatais ir užmezgęs naujų pažinčių, su įvairių kraštų diplomatais: su kaimyninės švedijos atstovais ir su atstovais eilės tolimų nuo Lietuvos kraštų, kaip Graikija, Turkija, Libanas, Haiti, Bolivija, Kolumbija, Čili ir kt.

Pagalau, min. S. Lozoraitis turėjo pasimatymą su JTO gen. sekret. pavaduotoju Cordier, su kuriuo kaip tik kalbėjosi apie memorandumus dėl išvežimų iš Lietuvos ir kitų 6 kraštų. Tai yra ne anas pirma minėtas senesnių memorandumų rinkinys, bet naujas sudėtinis memorandumas ir septyni priedai, liečiantys atitinkamą kraštą atskirai. Bendrasis memorandumas yra pasirašytas Lietuvos, Latvijos ir Estijos diplomatų (Lietuvos vardu pasirašė min. S. Lozoraitis ir dr. S. A. Bačkis, e. Liet. atst. par. Prancūzijoje), o Lenkijos, Rumunijos, Čekoslovakijos ir Vengrijos (kurios diplomatiniai atstovai neturi) vardu pasirašė tų kraštų tautinių komitetų įgalioti atstovai. Įvyko

du bendri tą memorandumą pasirašiusių atstovų posėdžiai. Memorandumas su priedais įtrauktas į JTO plenumo dokumentaciją.

Min. Lozoraitis ir dr. Bačkis JTO posėdžių rūmuose matėsi su Prancūzijos užs. reikalų viceministeriu M. Schumanu, kuriam taip pat įteikė minėto memorandumo nuorašą. M. Schumanas, kaip pats buvęs aktyvus rezistencinės kovos dalyvis prieš savo krašto okupantus, memorandumą priėmė ir pažadėjęs nuodugniai įsigilinti į jo turinį.

Tiek tuo tarpu teturime žinių apie Vilko ir diplomatų žygius Lietuvos reikalais JTO posėdžių aplinkoje. Pažymėtina jog iš turimų žinių nematyti, kad Vilko atstovai ir mūsų diplomatai būtų turėję bendrą pasitarimą Paryžiuje ar bent pasimatymą. (Neabejotina, kad su dr. Bačkiumi M. Krupavičius ir J. Brazaitis matėsi). Darytieji žygiai, atrodo, buvo atlikti lygiagrečiai, lyg ir vieniems apie kitų veiksmus nieko nežinant... Anksčiau, rodos, tokioji progomis nebūdavo vengžiama pasitarimų, žygių derinimo. Dabartinis toks vieniems pro kitus "pro šalį praejimas", jei iš tikrųjų toks buvo, kaip rodo turimos informacijos, yra pasėka... ilgai trukusių ir tiek triukšmo sukėlusių pasitarimų dėl žygių derinimo. Tikriausiai sakant, pasėka jau pasiektos susitarimo atmetimo.

Gincas dėl kompetencijos priklauso teismui

Gincas dėl Vilko ir diplomatų kompetencijos pasidarė tarp partinių rietenų arkluku.

Bet tokiu būdu negalima išspręsti šitokio ginčo. Jis yra ne politinių rietenų klausimas, spręstinas pagal tai, kiek kuris mokės įtikinančiau pagrįsti ir smarkiau pasikolioti. Toks ginčas dėl kompetencijos visur yra teisės klausimas. Taip turime ir jį žiūrėti ir mes; ir turime spręsti kultūringu, visur priimtu būdu.

Ar mes turime kaip išspręsti šį teisės klausimą, jei dėl jo šalis nesutaria? Kaip žinome, VLKas praeityje per savo politikos imdavo spęsti įvairius teisės klausimus, kurių tarpe ypatingai pragaršėjo sprendimas dėl Lietuvos valstybės konstitucijos galiojimo. Pagal konstitucinę teisę tai nepriklauso nei seimui, nei vyriausybei, nes teisės aiškinimas yra vien teismo dalykas. Aišku, kad tokie politiniai samprotavimai padarytieji "sprendimai" neįgijo galios ir autoriteto. Šiuo atveju nebegalima tuo pat keliu eiti dar ir dėl to, kad čia Vilkas yra ginčo šalis, negalinti kartu sėdėti teisėjo kėdėje.

Tiesės aiškinimo klausimai ir ginčai dėl kompetencijos Lietuvos įstatymais yra pavesti spręsti Vyr. Tribunalui. Tat galima padaryti ir svetur, nes čia Lietuvos teismas egzistuoja per savo vadovybę ir bendradarbius, kurie čia yra beveik pilname sąsate, kiek jie nėra mirę ar ištremiti Sibiran. Vyr. Tribunalas

Sunku pasakyti, kiek vaisingai min. S. Lozoraitis pasimatymai, bet dar sunkiau spręsti, kiek vaisingas Vilko pirmininko ir Vilko užs. reik. tarnybos vadovo apsilankymas Paryžiuje, jei ten nebuvo atlikta kas daugiau, negu "Draugas" praneša... Pvz., paraginimas lietuvių organizacijoms rašyti laiškus į JTO arba informavimas kitų tautybų veikėjų apie tokių laiško rašymo sumanymą vargu ar gali būti įskaitytas į ypatingus kelionės Paryžiuje laimėjimus, kadangi tatau gali būti atlikta ir be tokių specialiųjų kelionių.

Kiekvienam vadinamam eliniam stebėtojų šiuo atveju neišvengiamai ateis į galvą klausimas: atvyko į Paryžių trys vyrai; vienas iš jų turėjo progos matytis ir kalbėtis su keliolika oficialių asmenų ir tartis su atstovais kitų tautų, esančių toje pačioje padėtyje, kaip ir mūsų tauta; tiesa, ir jis neturėjo progos kalbėtis nei su Achesonu, nei su Churchilliu ar Edenu, bet kalbėjosi su Schumanu, kalbėjosi bent su eile mažesniųjų kraštų atstovų; kiti du, atrodo, nesimatė su jokiais oficialiais asmenimis, o tik su Paryžiuje gyvenančių lietuvių komisija; turbūt vis dėlto, diplomatams pareigos galimybės kontaktuoti diplomatus yra geresnės, negu komiteto, kad ir vyriausio, atstovams. Tad, ar prasminga buvo jiems keliauti į Paryžių?

Kyla teisės klausimas, ar Lietuvos Vyr. Tribunalas galėtų veikti užsienioje, kur nėra pripažinta egzistuojanti valdžia ir kur Lietuvos teismui nėra pavesta teisė.

Bet šio atveju turėtume klausimą slaurinti šiuo būdu: ar Lietuvos Vyr. Tribunalas užsienioje nesudarytų su gyvenamojo krašto teise ir to krašto įstatymais, spręsdamas Lietuvos teisės klausimą ir ginčą dėl kompetencijos tarp Lietuvos organų, būtent, tarp Diplomatinės Sefo ir VLK. Be abejo, kad nesudarytų. Vadinasi, Lietuvos Vyr. Tribunalas tremtyje galėtų šį klausimą spręsti.

Toliau kiltų teisės klausimas, kas gali tokios rūšies klausimą spręsti. Vilko Tribunalas išskirti. Tada galima padaryti dvejopu būdu: 1) Ginčą dėl priklausomybės gali

Lietuviai krikščionių ekumėniniame judėjime

1. Ekumėnės sąvoka

Žodis "ekumėnės", lygiai kaip ir žodis "katolikos", yra graikiškos kilmės ir reiškia visuotinį arba visą pasaulį apimančią pozymį. Vadinasi, krikščionių ekumėninis judėjimas, to žodžio prasme, reiškia visuotinį krikščionių judėjimą visame pasaulyje. Tačiau, kaip žinome iš šio reikalo padėties, ekumėniškumas lygiai kaip ir katalikiškumas yra tik dalinis.

2. Pasaulio Bažnyčių Taryba

Ji, kaip "World Council of Churches", prasidėjo anglikonų iniciatyva 1936 metais. Jame dabar dalyvauja tik dvi iš esamų trijų krikščionių šakų: dalyvauja Vakarų bažnyčios protestantiškoji šaka, būtent, anglikonų ir evangelikai (liuteronų, reformatai, baptistai, metodistai, kvekeriai ir kelios mažesnės grupės) ir dalyvauja Rytų Bažnyčia, t. y. įvairių kraštų stačiatikiai, išskyrus Sovietų Rusijos stačiatikius. Bet jame nedalyvauja didžiausioji Vakarų bažnyčios šaka — Romos Katalikų Bažnyčia. Jame taip pat nedalyvauja amerikiečių liutero-

kelti bent kuri ginčo šalis, 2) teisės klausimą, pagal Liet. Teismų Santv. įst. buvo pavesta kelti teisingumo ministeriui, kuris kartu buvo Lietuvos teismo generalinis prokuroras. Jį išstrėmus, pagal mūsų atstovaujama valstybinio teisingumo principą ir vyresniškumo eilę tatau priklauso ty vyresniajam prokuratūros bendradarbiui, kuriuo šiuo metu yra Vyr. Tribunalo prokuroro padėjėjas.

Pagaliau kiltų praktiškas klausimas, ar Lietuvos Vyr. Tribunalas turėtų būti VLK. Buveinė ar bent kurioj kitoj gyvenamoj vietoj. Kitų kraštų praktika rodo, kad augščiausias teismas gali būti visai kitoje vietoje, negu seimas ir vyriausybė. Jei Lietuvos vadavimo ir lietuvių išlaikymo darbas išsiplėtė po visą pasaulį ir visur yra atitinkamų organų, tai Lietuvos Vyr. Tribunalas buveinė irgi galėtų būti bet kurio mus pripažįstančio krašto mieste. Praktiškai sumetimais siūlytume Vyr. Tribunalui dabar laikinai būti Jungtinėse Valstybėse, kur yra jo vadovybė, prokuratūra ir teisėjai. Esame linkę manyti, kad Vyr. Tribunalas, spręsdamas savo kompetencijos ribose, nesusidurs su ALT, ir Grigaitis su šimčiu Vyr. Tribunalui nediktuos sprendimo telegramais ir laiškais.

Baigiant negalima nepaliesiti, kad kažkas galėtų gal pamanyti, jog šiuo sumanymu norima tam tikrai žmonių grupei sudaryti galimumą verstis apmokamu visuomeniniu darbu. Priešingai, to čia nesiekama. Asmenys, kurie sudaro Lietuvos Vyr. Tribunalą, gyvena ir gyvena iš jų pačių fizinio darbo. Šiuo sumanymu stengiamasi surasti išeitį iš susidariusio mirties taško lietuvių veiklos srityje, bet ne įsiskaidinti sudaryti kam nors uždarbio.

Lietuvoj turėjome savo autoritetą, nepriklausomą ir nepaperkamą teismą. Jis garbingai įrodė savo savarankiškumą, ypatingai anose žinomose ministerių atsakomybės bylose, kai augščiausias teismas nesivadovavo seimo, vyriausybės ir spaudos pagėdavimais. Jį valstybinio teisingumo akimis matome dabar ir užsienioje, kur veikia daug sunkesnės sąlygos. Taigi, naujokimės juo, kai kaip matome, pakartotinai susiduriame su savitartyje neišsprendžiamais kompetencijos konfliktais ir komplikuotais teisės aiškinimo klausimais bendros lietuvių veiklos srityje.

ny viena grupė, vadinama Mis-souri sinodas.

Ši organizacija turėjo savo visuotinį suvažiavimą Amsterdamo, Holandijoje, 1948 metais, vadovaujant Canterbury arkivyskupui. Kitas toks suvažiavimas bus Northwestern University mieste Evanston prie Chicago, USA, 1954 metais. Jį savo vykdomojo komiteto posėdyje šveicarijos nesenai pabrėžė, kad ekumėninis judėjimas turi daugiau dėmesio kreipti Azijai. Tą linkmę ji, tarp kitko, nutarė atnešančią vykdomojo komiteto posėdį daryti Indijoje.

3. Pasaulio Liuteronų Sąjunga

Ji, kaip "Lutheran World Federation", yra ekumėniniame judėjime priklausanti evangelikų liuteronų organizacija visame pasaulyje, apimanti 45 milijonus tikinčiųjų 24 šalyse ir 45 bažnyčiose. Ji prasidėjo šveicarijos arkivyskupo Dr. Soederblomo iniciatyva. Jos pirmas tarptautinis suvažiavimas įvyko Eisenache, Vokietijoje, 1923 metais. Jos visuotinėji suvažiavimai turėjo įvykti kas 5 metai. Paskutinis buvo Lunde, Švedijoje, 1947 metais. Čia Estijos, Latvijos ir Lietuvos Evang. Liuter. Bažnyčios buvo ypatingai šilta priimtos narių tarpe, suvažiavimo prezidentui oficialiai pabrėžiant, kad jų atstovai tremtyje turi ypatingą uždavinį tarptautiniame religiniu pagrindu sudarytame forumo pareikšti savo paverptos tėvynės balsą. Kitas LWF visuotinis suvažiavimas turi įvykti Hannoverėje, Vokietijoje, 1952 m. vasarą. Jame dalyvaus ir lietuvių atstovai.

LWF vykdomąjį komitetą sudaro 12 įvairių kraštų bažnyčių vadovai, kurių tarpe švedų vyskupas Dr. Nygren, Lunde, Švedijoje, yra dabartinis pirmininkas ir liuteronų arkivyskupas Dr. Grinbergs yra narys. Jo nuolatinis sekretariatas yra Zenevoj, Šveicarijoje, kur jam vadovavo nesenai miręs amerikietis Dr. Michelfelder. Visose valstybėse jis turi nuolatinio tautinius komitetus, atitinkamo krašto žmonių sudarytus. Paskutiniame LWF vykdomojo komiteto posėdyje šveicarijos naujaisiais to sąjungos nariais buvo priimti: Argentinos, Indijos, Japonijos ir Jugoslavijos Liuteronų Bažnyčios.

LWF turėjo specialia pagėlimams šelpti tarnybą Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje. Jos garantijos iš ten emigravo 30,000 pagėlimų.

4. Amerikos National Lutheran Council

NLC Jungtinėse Valstybėse sudaro 7 liuteronų sinodai, veikiantys USA ir Kanadoje. NLC apima 2 milijonus liuteronų Jungtinėse Valstybėse. Jie pagal oficialiai paskelbtus davinius, per praėjusį dešimtmetį surinko 25 milijonus dolerių karo metu sugriautoms bažnyčioms atstatyti ir vien tik 1950 m. jie sudėjo 53 milijonų dolerių pinigais, kurių 39 milijonų suvartojo savo bažnyčios reikalams ir 14 milijonų dolerių labdarbei švietimoje šalyse. Ton sumon neįveikė aukos daiktai. 1951 metais ji pagėlimams šelpti surinko daugiau rūbų negu 1950 metais. Jį estams, latviams ir lietuviams liuteronams leidžia mėnesinius religinio turinio žurnalus. Į NLC neįeina: Missouri sinodas, kuris taip pat neįeina į LWF.

Bet NLC susilaukė smarkaus kaltinimo iš pabaltiečių tremtinių. Šių metų vasarą įvykusiam tarptautiniame posėdyje New Yorke pabaltiečių liuteronų atstovas kaltino NLC, kad jis dalyvauja pastangose nutautinti pabaltiečius, kas yra priešinga Reformacijos principams,

reikalaujantiems skelbti Kristaus Evangeliją žmogui jo gimtąja kalba. Į tat NLC atstovas atsakė, kad praeityje būta klaidų, bet ateityje bus jų vengiama. Šis kaltinimas ir atsakymas buvo paskelbtas NLC mėnesiniame žurnale anglų kalba. Po to prasidėjo nauja linkmė pabaltiečių santykiuose su NLC. Dabar jiems nebekliudoma steigti savo nepriklausomas parapijas.

5. Ekumėninis rūpinimasis pabėgėliais pareina Azijon

Pasaulio Bažnyčių Tarybos, Pasaulio Liuteronų Sąjungos ir vokiečių bei pabaltiečių liuteronų bažnyčių atstovai garsiojo Ratzburgo katedroj prie Luebeck, Vokietijoje, 1951 metų rugėnį nutarė Vokietijoje likusius tremtinius evangelikus šelpti per Vokietijos Evangelikų Bažnyčios šalpos tarnybą (Hilfs-werk), kadangi čia tremtiniai sumažėjus, CWC ir LWF tarnybos pabėgėliams šelpti yra dabar perkeltamos į Indiją, Korėją ir įvairius arabų kraštus, kur yra daug pabėgėlių.

6. Lietuviai ekumėniniame judėjime

Kaip sakytą lietuvių evangelikų liuteronų dalyvauja ekumėniniame judėjime per Pasaulio Bažnyčių Tarybą, Pasaulio Liuteronų Sąjungą ir Amerikiečių Tautinę Liuteronų Tarybą. Tuo būdu Lietuvos Evang. Liuter. Bažnyčios Vyr. Taryba tremtyje susitarė su Vokietijos Evangelikų Bažnyčios Vyr. Taryba, kad Vokietijoje likę lietuvių liuteronų išjungs į vietines parapijas, bet liks kartu ir savo tėvynės bažnyčios nariais ir turės būti kiek galint jų gimtąja kalba aptarnaujami. Tat ypatingai svarbu mažalietuviams, kurių dalis turi net Vokietijos pilietybę. Tat išaiškina mūsų bendrą su vokiečiais taut-

tybės sąvokos supratimą, kuris tautybę skiria nuo pilietybės, tuo tarpu kai anglai, amerikiečiai ir prancūzai tautybės ir pilietybės sąvokas sutapdina. Toliau, Lietuvos Evang. Liuter. Bažnyčios Vyr. Taryba paskyrė savo įgaliotinius Anglijoje, Austrijoje, Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje, kur gyvena lietuvių tremtiniai, ten tęsiantieji savo tėvynės bažnyčios buvimą ir bendradarbiaudami su ekumėniniiais organais.

Lietuvos Evang. Liuter. Bažnyčios Vyr. Taryba tremtyje mano, kad negalima religiskai bręsti ir atlikti Kristaus pavesto misijos darbo visame pasaulyje gyvenančių žmonių link, nei akiai įsijungiant į svetimos kalbos tikybines organizacijas, nei trumparegiškai atsiribojant nuo ekumėninio bendradarbiavimo. Todėl ji skatina lietuviškas parapijas ir lietuviškas pamaldas visame pasaulyje, kur dabar gyvena lietuvių liuteronų. Bet ji vengia eiti iš vien, ar greta su tomis religinėmis organizacijomis, kurios nedalyvauja ekumėniniame judėjime. Latvių arkivyskupas Dr. Grinbergs įsakė latvių kunigams Jungtinėse Valstybėse išeiti iš bendrųjų amerikiečių sinodų, kadangi čia steigiamas atskiras latvių sinodas. Vienas lietuvių liuteronų kunigas Chicago dalyvavo Mis-souri sinode, tuo tarpu kiti niekur nebuvo įstoję nors pamaldas lietuviams laikė. Atetis parodys, ar lietuvių liuteronų Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje susiorganizuos visi atskiru sinodu ar kaip autonominis vienetą dalyvaus kuriame nors amerikiečių liuteronų sinode. Bet jau pakankamai išryškėjo, kad jie nemori sutirpti amerik. organizacijose. Tuo tarpu jie tik steigia savo lietuviškas parapijas ir laiko pamaldas lietuvių kalba Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje, tolimiesio organizavimosi klausimą palikdami atviru.

M. K.

Kituose laikraščiuose

LIEPIA SUSITARTI

Tremties Nr. 73 yra atspaus-tas Luebecko lietuvių komiteto toks pareiškimas:

"Mes Luebecko Artillerie Kaserne Lietuvių Apylinkės Komitetas, susirinkęs posėdžio š. m. gruodžio 1 d., nutarėme sulaukyti mokėjimą solidarumo mokesčio, mokamo Tautos Fondui.

To priežastis yra pasireiškę paskutiniai nesutarimai Vilko, kas labai sumažino Vilko autoritetą mūsų bendruomenės akyse.

Mokestis Tautos Fondui nebus mokamas tol, kol Vilkas nesusitars su Lietuvos Diplomatu šefu. Dabar turimas surinktas mokestis ligi to laiko bus laikomas Apylinkės kasoje.

Komitetas

PAKEITĖ NUOMONĘ APIE ST. LOZORAITI

Vienas bendradarbis mums prisiuntė "Tėviškės žiburių", Kanadoje, ištrauką, kaip apie min. St. Lozoraitį jie rašė anksčiau. Taip pat klausia, kas atsitiko, kad šis katalikiškas laikraštis dabar visiškai pakeitė nuomonę apie St. Lozoraitį, kaip diplomatinio šefą.

"Tėviškės žiburiai", Kanadoje, 1950, I. 4. taip rašė:

Min. Lozoraitis JAV.

Prasidedant antrajam pasauliniam karui Lietuvos vyriausybė, numatydamą galimybę, kad Lietuva karo metu gali atsisturti

V. Bellajaus

THE DANCE OF LIETUVA

64 lietuvių tautiniai šokiai bel

žaidimai

Užapikymus ir pingus siųsti

DIRVOS redakcijai

Kaina — \$5.